

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 augusztus 8, péntek

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 191. szám

Véget ért a szmolenszki nagy csata

A németek 310.000 foglyot ejtettek, ezenkívül 3205 harcikocsit, 3120 ágyút és nagymennyiségű egyéb hadianyagot zsákmányoltak

Japán egymillió embert mozgósított

A japán kormány felhívta Thaiföldet, hogy helyezze magát Japán védelme alá

A német véderőfőparancsnokság közli:

Mint külön jelentésekben már tudtunk, a német haderő győzelmesen befejezte a szmolenszki nagy csatát. Míg a németek veszteségei mérsákeltek, addig az ellenfél vérvesszései szokatlanul magasak. Kereken 310.000 foglyot juttott kezünkre, 3205 páncélos harcikocsit, 3120 löveget és áttekinthetetlen mennyiségű egyéb hadianyagot zsákmányoltunk. A szovjet légierő 1098 repülőgépet vesztett.

A csata lefolyásáról ma a következőket hozhatjuk nyilvánosságra:

A hadsereg és az SS gyors alakulatai még a bialisztoki kettős csata befejezése előtt a Dnyeper és Duna felső folyása mögött vonult, nagy mértékben megerősített Sztalin-vonalig törtek előre, amelynek Mogilev, Orsa, Vitebszk és Polock megerősített helyiségekben hatalmas kiépített támaszpontjai voltak. Súlyos harcok árán sikerült Polock két oldalánál éket létesíteni. Julius 11-én bevettük Vitebszket. Gyors alakulatunk a következő nap az Orsa és Szmolenszk közti országot két oldalán széles arcvonalon előre törtek kelet felé.

Egy gépesített gyaloghadosztály július 16-án rohammal elfoglalta Szmolenszket, mialatt páncélos alakulatok és gépesített gyaloghadosztályok a legsúlyosabb ellentámadások ellenére délkeleti, keleti és északkeleti irányban kiszélesítették a szmolenszki áttörést. A rendkívüli menet és harci teljesítményeket végző gyaloghadosztályok fedezték a rohamcsapatoknak az ellenség által mindenütt megtámadott szárnyait és elvégezték az ellenség bekerítését. A 250 kilométer széles és 150 kilométer mélységű területen igen hatalmas csata alakult ki. Az ellenség körülrzárt osztagai elkeseredett bátorsággal és igen véres vesztéssel csaknem négy hétig tartó küzdelem-

mel megpróbálták szabadságukat visszanyerni, miközben új és új csapatokat vetettek harcba, hogy a körülrzárt osztagokat tehermentesítsék.

A német csapatok ügyessége és szívósságán mindezek a kísérletek meghiúsultak. A Dnyeper, a Duna és Szmolenszk közti területen körülrzárt szovjet alakulatok sorsa megpecsételődött. A német vezetők fölényének, az alantas vezetők kezdeményező képességének, valamint a csapatok vitészségének és kitartásának köszönhető, hogy itt a nehéz utánpótlási viszonyok ellenére is a hadműveletek folytatásához szükséges, döntő jelentőségű sikert tudtak aratni. E győzelem kiemelkedő része a légi haderő, amely mindenütt beavatkozott, ahol kellett és közben 126 vasúti szerelvényt, hat páncélvonatot, több ezer gépjárművet és 15 hidat semmisített meg.

Erős harci repülőkötelékek az éjszaka is támadást intéztek Moszkva ellen. Egy repülőgépgyárat több bombatalálat ért. A Moszkva folyó kanyarulatában és attól keletre több nagy tűz támadt.

Harci repülőgépeink csütörtökre virradó éjjel Anglia keleti partján elsüllyesztettek egy tizezer tonnás gőzöst. Kelet- és Középpangliában jó eredménnyel bombáztunk több repülőteret. A csatornában őrhajóink lelőttek egy angol bombázót.

Észak-Afrikában német harci repülőgépeink nehéz űrméretű bombákkal találatokat értek el raktárházakban és anyagraktárakban Tobrukban és Marsamratruhánál. Erősebb harci kötelékek sikeresen bombázták Suez kikötői berendezéseit.

Az ellenség az elmúlt éjszaka Nyugat- és Délnyugat-Németország különböző helyein robbanó és gyújtóbombákat dobott le. A polgári lakosság körében néhány halott és sebesült volt. Éjszakai vadászok és a légvédelmi tűzérő egy angol bombázót lelőtt.

A távolkeleti feszültség

Az olasz sajtó a távolkeleti feszültség fokozódásáról számol be. A Tribuna értesülése szerint a washingtoni kormány több hajót küldött Japánba, hogy hazaszállítsák az ott élő amerikai állampolgárokat. A Telegrafo Tokióból azt jelenti, hogy Japán az utóbbi napokban egymillió embert mozgósított és ezeket most gyors ütemben szállítja át a szárazföldre.

Gayda a Giornale d'Italiában arról ír, hogy a Szovjet japánellenes politikája Tokió részéről megfelelő ellenintézkedéseket váltott ki. A mandzsukoi japán helyőrség létszámát százezer fővel emelték. A szovjet orosz területekkel megszüntették a hajózási forgalmat.

A thaiföldi kérdés

Mint ismert, Thaiföld elismerte Mandzsukot. A Stefani értesülése szerint Anglia, az Egyesült Államok és Csankaisek kormánya tiltakozott Thaiföld e lépése ellen.

Tokióban megerősítették azt a hírt, hogy Japán javaslatot terjesztett a thaiföldi kormány elé, amelyben felhívja, hogy kövesse Indokina példáját és helyezze magát Japán védelme alá.

Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter az alsóház szerdai ülésén kijelentette, hogy Japán minden további lépése rendkívül feszült helyzetet teremtene Japán és Nagy-Britannia között. A továbbiakban azt a reményét fejezte ki, hogy Nagy-Britannia és Kína viszonya mind szorosabbra fűződik.

JAPÁN NEM IJED MEG
A FENYEGETÉSEKTŐL

Rómából jelentik: A Corriere del-

la Sera a távolkeleti helyzettel foglalkozva, megállapítja, hogy az angolszász kormányok haragja Japán ellen két okra vezethető vissza. Az egyik ok erkölcsi, mert Japán megmutatta, hogy nem ijed meg London és Washington fenyegetéseitől. A másik ok pedig az, hogy Indokina hadászati támaszpontjainak megszállása jelentékenyen megnövelte Japán katonai erejét. Természetes, hogy a japán birodalom, még mielőtt kedvezőtlen helyzetbe kerülhetne, megteszi a szükséges intézkedéseket a plutokrata szövetségesek bekerítési tervével szemben. A japán vezetők már ismételtlen megmutatták, hogy kellő időben tudnak megfelelő rendszabályokhoz nyulni és ezáltal is jól megválasztották az alkalmas pillanatot.

Churchill találkozott Roosevelttel?

Washingtonból jelentik: A Miami Herald feltűnő, részletes beszámolót közöl Churchill és Roosevelt állítólagos találkozásáról. A lap azt állítja, hogy megbízható washingtoni külképviseleti helyről megtudta, hogy Roosevelt és Churchill kedden egy közelebről meg nem jelölt hajó fedélzetén találkozott az Atlanti-óceán északi részén. Brit és kanadai forrásból eredő értesülések szerint a találkozó News-Brunswick partja előtt történt meg. Hivatalos washingtoni helyen továbbra is mély hallgatásba burkolóznak.

AZ USA NYOMÁST GYAKOROL
BRAZILIÁRA

Berlinből jelentik: Berlinben olyan adatok állnak rendelkezésre, hogy az Egyesült Államok ultimátum formájában határozott nyomást gyakorol Braziliára, hogy rávegye az Azori-szigetek megszállására. A német birodalmi kormány mindenestre megőrzi tartózkodását és ugyanakkor éber figyelemmel kíséri az Azori-szigetek problémáját. Berlin figyelmét nem kerülte el az Egyesült Államok az a kétségtelenül megfontolható irányzata — mondták a Wilhelmstrassén —, hogy

Braziliát is belevonja a támaszpontokért megindított hadjáratba.

VICHY ELUTASÍTÓ VALASZA
WASHINGTONNAK

Vichyből jelentik: A francia kormány átnyújtotta válaszáat az amerikai nagykövetnek arra a jegyzékre, amelyben az amerikai kormány kifejezésre juttatta, hogy aggódik a francia gyarmatok védelmi politikája miatt. A francia kormány válaszában újra leszögezi külpolitikájának alapvető irányát. Illetékes francia helyen utalnak arra, hogy ezt a politikát mindenki ismeri és nem módosul.

Az oroszok eddig négy- millió embert vesztek

**A szovjethaderő lényegében megsemmisült —
A fiatal magyar honvédség fényesen kiállta az
első villámháború tűzpróbáját**

A német véderőparancsnokság szerdán kiadott négy rendkívüli jelentésével kapcsolatban jólétesült német katonai helyen megállapították, hogy a keleti hadműveletek diadalmasan folynak és a háború döntő szakaszába lépett. A Sztalin-vonal ellen folyó német hadműveletek főfejezete — a Szmolenszk körüli csata diadalmas befejezése után — most már lezártnak tekinthető. Végül hangsúlyozzák, hogy a Szovjet vérvesszetése a foglyok számának többszörösét teszi ki. A szovjethadak minden bizonnyal 3 milliónál több embert vesztek, a német fogásba került foglyokkal pedig kezen négy millió ember a veszteségük. Ez a hihetetlenül hangzó szám érthetővé válik, ha a nagy-kiterjedésű arcvonalakra gondolunk. E számok azt jelentik, hogy a szovjet hadserege lényegében megsemmisült a hetekig tartó harcokban.

Az egész keleti arcvonalon megállapítható — mondották jólétesült német katonai körökben —, hogy a szovjethadak küzdőereje fokozott mértékben lankad. Sok köteleket altisztek vezényelnek, mert nincs elegendő tiszt. A tartalékokat vagy egyáltalán nem képezik ki vagy csak hiányosan. Az újonnan felállított csapatoknak nincs tűzérképük, sem nehéz géppuskájuk. Sok szovjet páncélos hadosztály gyalogosként küzd, páncélosok nélkül. A bolsevista hadvezetés egyre újabb munkáskülönítményeket és ifjú kommunista köteleket dob az arcvonalra. A szovjettartalékok ütőereje csekély és összetételük igen vegyes.

VISSZAVERT SZOVJET- TÁMADÁSOK AZ ÉSZAKI FRONTSZAKASZON

Egy német gyalogos hadosztály kedden a keleti arcvonal északi szakaszán visszaverte a szovjet csapatok sok páncéloskocsival támogatott sorozatos támadásait és súlyos csapásokat mért a szovjet alakulatokra. Az ütközet színterén a németek mintegy ezer foglyot ejtettek. A halottak száma is igen nagy. Hat szovjetpáncélos légénysége épségben maradt kocsijával megadta magát. A támadás során sok szovjet páncélos elpusztult.

Ugyancsak kedden az előretörő német csapatok egy körülrárt szovjet harci alakulattól keletre megütözték két szovjetezreddel. A két ezred gyorsan menekülve igyekezett kelet felé, hogy elke-

A magyar sajtó képviselői a megszállt galíciai területen

A magyar sajtó képviselőinek alkalmat nyílt bejárni a honvédség által megszállt galíciai területeket és az újságírók meggyőződhetnek arról, milyen nagy nehézségekkel kellett honvédeinknek megküzdeni a négy-öttszörös túlerőben levő ellenséggel szemben.

A Szovjetunió terve az volt,

rülje a megsemmisítését, a német csapatok azonban utólérték és nagyobb ütközetben szétverték a két ezredet.

A német kötelek kedden harcra kényszerítettek egy szovjet lovashadtestet is, amely a keleti arcvonal egyik szakaszán meg akarta zavarni a német csapatok mögöttes összeköttetéseit. A német csapatok szétugrasztották a lovashadtestet és bekerítették több csapatot.

A német légi haderő rajai kedden sikeresen támadták a Keleti-tenger keleti felében tartózkodó szovjet tengeri hadakat és partmenti katonai célpontokat. Egy löszerraktárt levegőbe röptettek, egy nagy erődöt pedig hatatosan bombáztak. A német harci repülő az arcvonal középső szakaszán is támadásokat intéztek kiépített szovjet tűzérkép állások ellen. A bombák 3 szovjetűteget megsemmisítettek. Ugyanezen a szakaszon német harci repülő meg támadtak több szovjet páncélosvonatot. Az egyiket elpusztították, három másikat pedig megrongáltak.

ELSÜLLYESZTETT SZOVJETHAJÓK

Német harci repülőgépek augusztus 5-én a Fekete-tengeri szovjet kikötőkben ismét jó eredménnyel támadták harci célpontokat. Az egyik fekete-tengeri kikötőben bombafelhalálattal elsüllyesztettek egy 8000 tonnás szovjet kereskedelmi hajót, négy másik hajót pedig súlyosan megrongáltak.

Német harci repülőgépek augusztus 5-én a Keleti-tenger északi részén megpillantottak egy erősen megrakott szovjet kereskedelmi hajót. A hajót az egyik német repülőgép bombatalálata közepén érte és a legrövidebb idő alatt elsüllyedt.

Német harci repülőgépek augusztus 5-én a Halász-félszigeten jó eredménnyel támadták szovjet csapattáborokat. Telitalálatok a táborok több barakját elpusztították, másokat pedig felgyújtottak.

MÉG SOK NÉMET ÁLLAM- POLGÁR VAN A SZOVJET- UNIÓBAN

Irányadó félhivatalos berlini körökben lehetségesnek tartják, hogy még sok német állampolgár tartózkodik a Szovjetunió területén. Ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy ugyanannyi szovjet állampolgárt tartottak vissza tuszként a német birodalomban.

hogy a balkáni háború megindulása után a Magas Tatra és az Alacsony Tatra közti horpadáson áttörve, indít támadást. Ezt a tervet azonban a balkáni háború villámgyors befejezése miatt nem tudta megvalósítani. A Szovjet kétségtelenül támadó hadjáratra készült. A magyar határon körülbelül 15—

A kalocsai Iskolanővérek vezetése alatt álló Miasszonyunk-Leánynevelőintézet Ujvidék

internátusba felvesz: elemi és középiskolás
növendékeket (külső iskolába járókat is) Tartás-
díj: havi 85 P. — A jelentkezés határideje:

augusztus 20.

Igazgatóság

Ujvidék, Andrásy u. 11 sz.

17 seregtestet vont össze, ami igen tetemes erő és semmiesetre sem a védekezésre kellett.

Áprilisban, amikor befejezödték a csapatösszevonások, a honvédség vezérkari főnöke és a honvédelmi tanács elhatározta, hogy itteni két seregtestünket és a határőrség-dandárt előretolja az ezeréves történelmi határ biztosítására. Junius 26-án történtek a szovjet repülő támadások, 27-én állott be a hadiállapot. Ugyaneznap

kapott parancsot az itteni hadtestparancsnokság, hogy két seregtestével indítson támadást. Egyben értesítették, hogy gyors csapatainkat is utnak indították.

Az Uzsoki-szorostól Felsővisóig terjedt támadási arcvonal mintegy 260—280 kilométer, légvonalban pedig 200 kilométer széles volt. Az előnyomulás ék alakban történt, úgyhogy a Dnyeszternél a magyar csapatok arcvonala már csak mintegy 50 kilométer széles volt.

Csapatunk átlépi a határt

Junius 28-án csapatunk mindenütt átlépték a határt. Ennek bevezetője volt junius 28-ára virradóra a Beszkid-alagút merész birtokbavétele. A szovjet csapatok ugyanis itt nagymennyiségű robbanóanyagot helyeztek el, de honvédségünk megakadályozta az alagút felrobbantását. Kerékpárosaink az Uzsoki-szoroson keresztül lépték át és Siankit, valamint Boryslavot elfoglalva, nyomultak előre, hogy oldalba támadják azt az ellenséges erőt, amelyet a vercekei szoroson keresztülhatolt csapatunk szemben támadtak. Az eredmény teljesen a várakozásnak megfelelően alakult ki és kerékpárosaink felvették az érintkezést a mi balszárnyunkon előnyomuló német erőkkel. A beszkid-i alagúton átkelt magyar csapatok megtámadták a Lavocsne előtt háromszoros védőállásban elhelyezkedett ellenséget, kivetették állásából és megfutamították a szovjet csapatokat.

A toronyi hágón átkelt csapatok azonban mingyárt kezdetben igen erős és szervezett ellenállásra találtak. Szemben, Viskov körül a kopár magaslaton erősen kiépített szovjet tűzérkép állások voltak, amelyek olyan tüzet nyitottak, hogy hosszabb ideig moccanni sem lehetett. Csak amikor északabbra levő csapatunk annyira előrejutottak, hogy a Viskov kö-

rüli ellenség visszavonulását fenyegették, akkor húzódtak hátra a szovjet csapatok, de így is lépésről lépésre meg kellett küzdeni az erős utóvédekkel.

A Tatárhágón lépte át a határt csapatunk zöme és itt nyomultak előre páncélos alakulataink. Mint mindenütt, itt is megnehezítette az előnyomulást az, hogy a visszavonuló ellenség minden hidat felrobbantott. A Körösmező—Doletin közti utszakason 20 hidat robbantottak fel, köztük két 80 méternél hosszabb völgyáthidalást. Gyors seregtestünk Kolomeán keresztül Zalescikiig, a Dnyeszterig tört előre. A szovjet csapatok a Dnyeszter-vonalat nagy erővel igyekeztek tartani, gyors seregtestünk azonban három irányban felfejlődve, legyűrte az ellenállást. Az egyik rész Zalesciki mögött kikényszerítette az átkelést a Dnyeszteren és a folyó egyik kanyarában bennszoruló ellenséget teljesen megsemmisítette, illetve foglyul ejtette. Gyors seregtesteink részei közben jobbszárnyunkon felvették az érintkezést a 11. német hadtesttel.

Julius 5-én csapatunk mindenütt elérték a Dnyeszter-vonalat és 8-án a Szereth-vonalat. Ezzel a tulajdonképpeni Kárpát-csoport hadműveletei befejeződtek, mert ettől kezdve német kötelekben folytatták csapatunk az előnyomulást.

A magyar haderő kiváló teljesítménye

Csapatunk teljesítményeit vizsgálva, a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk utászainkról. Feladatuk nyomában a határ átlépése után megkezdődött, amikor a szovjet állások előtt levő aknamezőket kellett felszedniök. Következő munkájuk a robbantások helyreállítása volt. Rengeteg hidat építettek órák alatt, először csak szükséghidakat a továbbnyomulás lehetővé tételére, később pedig tartós hidakat az utánpótlás lebonyolítására, ezenkívül az utakat javították és karban tartották.

A gyalogosok folytonos harcok-

ban 4 nap alatt 120 kilométert tettek meg esőben és sárban. Kerékpáros egységeink 37 óra alatt 180 kilométert tettek meg harcolva, robbantásokon keresztül, folyókon átgázolva és az utánpótlástól elvágván. A legszükségesebb utánpótlás repülőgépen történt.

Kerékpárosaink gyorsan előrehaladva, biztosították a gyalogo csapatok számára a fontos terep pontokat. A tűzérkép a legteljesebb összhangban és együttműködésben eredményesen támogatta gyalogos, illetve gyors alakulataink előnyomulását.

HALLÓ!

Zaleski, a lengyel kormány volt külügyminisztere, aki a napokban lemondott, lemondása után az Egyesült Államokba szeretett volna utazni, de a kiutazási engedély megadását az angol hatóságok megtagadták.

A bukaresti görögkeleti püspökség rendeletet adott ki, amely szerint valamennyi pap és egyházi alkalmazott köteles ötnapi fizetését a besszarábiai fronton elesett katonák családjának felségélyezési alapjára felajánlani.

Angliában a nagyvárosok kitelepített lakossága kezd visszavándorolni bár a kormány és a sajtó igyekszik a lakosságot meggyőzni arról, hogy az invázió veszélye még nem múlt el, a lakosság azonban nem ad hitelt ezeknek a híreknek.

Rákosszentmihályon július 18-án ismeretlen tettes borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta Karsai Efraim pénzügyi főtanácsos 71 éves özvegyét. A rendőrség most megállapította, hogy Karsaimét egyik régi ismerőse gyilkolta meg. A gyilkos személyazonosságát megállapították és letartóztatása csak rövid idő kérdése.

Olaszország és Horvátország között a végleges határt olasz-horvát vegyesbizottsági állapítja meg. A bizottság székhelyévé Fiumét jelölték ki, ahová a bizottsági tagok már megérkeztek.

Duncan angol kereskedelmiügyi miniszter az alsóházban bejelentette, hogy a télen adagolni fogják a szén minden nemipari fogyasztó számára. A szénhelyzet ugyanis Angliában aggasztóvá vált és még a növekedő termelés sem képes fedezni az egyre fokozódó szükségleteket.

Az országgyűlés megnyitása alkalmából Ecuador fővárosában súlyos rendezvények történtek. A lakosság a kormány és a hadsereg ellen nagyarányú utcai tüntetéseket rendezett. A kivezényelt katonaságnak és a rendőrségnek könnygázt kellett alkalmazni a tüntetők ellen. A tüntetések miatt Urruuta ezredes, hadsergőparancsnok lemondott.

Bácskában öt ruthén görögkeleti szertartású község van, amelyik eddig a horvátországi körösi püspök joghatósága alá tartoztak. A Szent-szék úgy intézkedett, hogy augusztus elsejével ezek a görögkatolikus hitűek a kalocsai és bácsi érsek joghatósága alá tartoznak.

Budapest Idegenforgalmi Hivatala most ünnepelte meg negyedszázados fennállását. A hivatal 1916 tavaszán kezdte meg működését és az első magyar idegenforgalmi intézmény volt. Az elmúlt huszonöt esztendő alatt közel hatmillió idegen látogatta meg Budapestet, ezek közül 2.165.774 külföldi volt. Az idegenforgalom szempontjából a legjobb év 1917 és 1918 volt, a legrosszabb 1919 és 1932. A 25 év alatt az idegenforgalom 787 millió pengő bevételt jelentett Budapestnek.

Bergendy Szilveszter kiskunhalasi gazda a méznádtermeléssel kísérletezett olyan kitünő eredménnyel, hogy a környéken ma már kétezer gazda foglalkozik méznád termeléssel. A nádból sajtolt méz nemcsak a mézet pótolja, hanem jam készítéshez, süteményhez és befőzéshez is kiválóan használható.

Tápláló, ízletes, egészséges
IDŐSZERŰ ÉS BÉKÉLŐ RECEPTKÖNYVET KIVÁNSÁGRA INGYEN KÜLD:
DR. ÖTKEF A. BUDAPEST, VIII., CONTI-UTCA 25 SZÁM

A magyar munkásért!

Műsoros bokréta-ünnepséget rendeztek Óbecsén

Az óbecsei Ujfaluban, az első négy munkásház tető alá kerülése alkalmával műsoros-bokréta ünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyen Novakovich Béla altábornagyot vitéz Horváth tábormok, Platthy Pál dandárparancsnok-tábormokot vitéz Vasváry Frigyes ezredes, Bonczos Miklós államtitkár dr. Nagy Valér képviselte. Megjelent Ollé Vilmos alezredes, járási katonai parancsnok, vitéz Róna Miklós őrnagy, Tahy Iván főszolgabíró, a járási katonai parancsnokság közigazgatási, tisztii és tisztviselőikara, a polgári hivatalok vezetői, Dungserszki Bogdán nagybirtokos és sokan mások. Az ünnepélyre felvonult a leventék díszszázada, a belvárosi Katolikus Kör ujfalusi fiókja zászló alatt jelent meg. Az előadáson a katonazenekar, a Polgári Magyar Dalkör és az Alsóvárosi Keresztes Ifjúsági Egyesület táncsoportja működtek közre.

Az ünnepélyt a katonazenekar Varga Lehel tiszthelyettes vezényletével a Hízekeggyel nyitotta meg. Ezután Petrányi Ferenc apátplébános a virágokkal és zöld galyakkal díszített tábori oltár előtt tábori misét celebrált.

A misén a katonazenekar egyházi szerzeményekkel működött közre. A mise után a Polgári Magyar Dalkör vegyeskara Hnis Rudolf karnagy vezényletével a Délvidéki Indulót

adta elő nagy sikerrel.

Utána Csizofszki István alsóvárosi plébános üdvözölte a megjelenteket, majd vázolta az itteni magyarság nehéz helyzetét a megszállás ideje alatt. A készülő házak — mondotta — új magyar életet hirdetnek itt az Ujfaluban s a házak építése alkalmából végre megvalósult a magyar összefogás. Meg kell értenie minden magyarnak, szegénynek, gazdagnak egyaránt, hogy csak magunkban bizhatunk, hogy mindnyaján testvérek vagyunk és hogy csak a testvéri együttműködés vezet a jobb jövő felé!

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Berecz Gyula főjegyző ismertette a nap jelentőségét. A községi előljárással karöltve már az első napokban megtette a lépéseket a munkanélküliség leküzdésére. Munkaalkalmakat biztosított az aratógépek leállításával, a mezőgazdasági munkabérek hivatalos megállapításával lehetővé tette, hogy minden magyar munkás természetben megkereshesse azt a gabonamennyiséget, amely családjának évi kenyér-szükségletét biztosítja. Gondoskodás történt az iránt is, hogy akik az aratói munkálatokat elvégezték és a cséplési munkálatoknál nem jutottak keresetnek,

megfelelő munkaalkalmat találjanak.

Igy most 300-nál több munkás

kapott alkalmazást az utjavításoknál, a szerb erődvonalak betemetésénél, az utcakövezésnél, a hősi emlékmű felállításánál és a munkásházak építésénél.

Ezután ismertette a magyar munkásság zilált lakásvizonyait a megszállás alatt. Példának felhozta az úgynevezett »Gödörök«-ben lakó ötven magyar család nehéz helyzetét, akiket ki kellett lakoltatni az árviztől és talajviztől veszélyeztetett házakból. Ezek részére most az Ujfalv északi részén

22 ikerházat építenek.

A szoba-konyhás lakásokból álló modern házakat Ginder József építész-mérnök tervezte, az építéseket Kisutcai Ferenc építőmester vállalta. Az anyagi részt a Déli hadsereg katonai közigazgatási parancsnoksága és a község fedezik, a gazdák ingyenes fuvarral, a tehetősebb polgárok pénzbeli hozzájárulással segítik a mozgalmat. Elmondta, hogy egy-egy ház körülbelül 4000 pengőbe kerül. Igen sok munkás régi házának anyagát is felhasználják az építkezéseknél. Az átadott anyag értékét beszámítják a törlesztésnél. A törlesztési feltételek különbözők, amennyiben figyelembe veszik a tulajdonos családi körülményeit, hány gyermeke van, rokkant-e, van-e vitéségi vagy sebészi érme, stb. A legkisebb havi törlesztési összeg nagyságát 10 pengőben állapították meg. Ezután közölte, hogy

tavasszal újabb 17 munkásházat építenek,

majd a következőkép fejezte be beszédét:

— Amikor az előjáróság nevében hálás köszönetet mondok mindenkinek, aki ebben az ügyben munkát, pénzt, anyagot, jó szívet áldozott, remélem, hogy a magyar munkáštársadalom ezt a gondoskodást érzni és szorgalmas munkával értékelni fogja, hogy azután az egész magyar társadalom hathatós összefogásával teljesülhessen minden igaz magyar álma: a boldog és megelégedett Nagymagyarország!

A lelkesen fogadott beszéd után a Polgári Magyar Dalkör újabb száma következett, majd Cziráky Peter Imre nagy hatással szavaltta el a »Magyar a magyarért« című költeményt.

Vitéz Horváth tábormok rövid felszólalásában

Novakovich Béla altábornagy üdvözlését tolmácsolta

és elismerését fejezte ki mindazoknak, akik a munkásházak építését elősegítették, majd a további hazafias munkára hívta fel a jelenlevőket. A nagy éljenzéssel fogadott szavak után a Brankovics Lajos elnökölte alatt működő alsóvárosi Keresztes Ifjúsági táncsoportja óriási tetszés mellett mutatta be a sormagyart, a magyar polkát, a sétat és csillag-palotást. A táncok kísérezenejét Gábor János és zenekara szolgáltatta. Táncoltak: Kiss Pösze, Zórád Gizi, Pajkó Bözsike, Tölgyesi Gizi, Tóth Margit, Pénzes Terus, Kiss Terus, Józsa Cila, Varga Nándor, Varga László, Tóth Sándor, Tóth László, Tóth Imre, Kiss István, Serfőző István, Börcsök Imre.

A műsor a katonai zenekar és a dalárda által előadott Himnusszal ért véget.

Bajtárs kutatás

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük a katonai üzeneteket.)

Hajdu József örvezető, m. kir. 6. honv. gy. e. II. zászlóalj telefonista, ki zentai asztalos és négy éve költözött el Zentáról, tudassa címét Landisz János, Ujvidék, dr. Brezovszky Nándor-u. 2. vagy Gyulás Szilveszter, Ókanizsa.

1841. 1941.

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

Alapított 1841-ben kelt királyi szabadalomlevéllel

Alapítóke és tartalékalapok: P. 51,600.000

UJVIDÉKI FIÓKJA

HITLER ADOLF U. 21.

TELEFON: 22-22

Sürgöncim: »COMMERZ«

Az intézet ujvidéki fiókja 21 évi kényszerzűnetelés után újból megkezdte működését

★

BETÉTEKET ELŐNYÖSEN GYÜMÖLCSÖZTET BANKSZERŰ HITELEKET FOLYÓSIT FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGAVAL

Emlékezzünk

AUGUSZTUS 8.

1915. A volt 41. honvéd hadosztály Lublin környéki előrenyomulása alatt Gróf Benő volt vezérparancsnok az egyik menetoszlop éléhez volt beosztva. Minden irányban lelkiismeretesen figyelvén, észrevette, hogy az oroszok egyik visszahagyott járőre felgyújtotta azt a fahidat, amelyen az egész menetoszlopnak kellett áthaladnia. Erre Gróf vezérparancsnok felismervén a nagy bajt, mely a tűz továbbterjedése esetén történhetett volna, saját kezdeményezéséből és mielőtt még az él parancsnoka erre vonatkozólag bármiképp is rendelkezhetett volna, tüstént és egymaga előrerohant és az éppen égni kezdő hidrészt az orosz járőr tüzelése közben gyorsan eloltotta. Mivel pedig ezzel a vitézül elszánt és példás öntevékenységgel véghezvitt tetteivel a hid megromlását megakadályozta s így a menetoszlop folyamatos előretartását lehetővé tette, Gróf vezérparancsnok, aki még csak három hónapja volt a harcúteremen, de példás derekaságával máskor is kitűnt, immár a kis ezüst vitézségi éremmel jutalmazták.

1917. A volt kolozsvári 55. közös tábori tüzérezredbeli Svaáb Andor népfölkelő tizedes az Ojtoz-i szorosban e napon vívott harcokban, mint felderítő tizedes vett részt és retenthetetlen bátorságával, kezdeményező cselekvésével tüntette magát ki. A szoroson átvezető úttól északra húzódtott az ellenséges gyalogság rajonala, a sajáttól mintegy 60 méter távolságban, s utóbbi rajvonában volt Svaáb felderítő járőrének is a harcállása. A saját csapatok támadták az ellenséget. A két rajvon közelsége folytán nemcsak az ellenséges tüzérség tüzeben állott felderítő járőrrel, hanem a saját lövedékek is állandóan veszélyeztették. A lövedékekrobbanások az ütegparancsnok megfigyelőjéhez vezető távbeszélő vonalat is többször egymásután elszakították. Svaáb tizedes nemcsak kitartott helyén, hanem amint a vonalszakadást észlelte, azonnal önként kiment a távbeszélő vonalra, a hibát megkereste és az elszakadt vezetékét újból összekötötte. Eme példátlan önfeláldozó és bátor magatartásának volt köszönhető, hogy e harcászati nagyfontosságú felderítő álláspont és az üteg, az ütegen keresztül pedig a tüzércsoportparancsnokság között a döntő pillanatokban is meg volt az összeköttetés. Ezáltal az 1. üteg felderítő tisztje a gyalogság támadását elősegítendő, több üteg tüzét összpontosíthatta a betörési pontra. Mikor a saját gyalogság támadásra indult, távbeszélő vonalat fektetve, az első gyalogsági vonalban nyomult előre, elsőnek érte el Grozesti-t is, ahonnan ütegparancsnokának értékes jelentéseket adott le. Negyven hónapja volt már a harcúteremen, s kiérdemelte a kis ezüst és bronz vitézségi érmeket, valamint a Károly csapatkeresztet. Egyszer megsebesült, de alig gyógyult fel, azonnal harcúteréni szolgálatra jelentkezett. Ütegeiben pedig a legbátrabb, legmegbízhatóbb felderítő altisztnek ismerték. E napi szép fegyvertényéért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

REX FILMSZÍNHÁZ

Péntektől, 1941 augusztus 8-tól

A magyar föld legszebb himnusza!

Páger Antal

legjobb szerepe a Bors István óta

A magyar filmgyártás kiemelkedő alkotása!

András

Rendezte: BANKY VIKTOR

Főszereplők:

Páger Antal, Bordy Bella, Csontos Gyula, Hidvéghy Valéria, Timár József

Magyar Világhíradó

Előadások kezdete: hétköznap 7 és 9:15 órakor, szombaton és vasárnap 5, 7 és 9:15 órakor

Szombaton és vasárnap d. e. fél 11 órai kezdettel **MATINÉ**

— Elővételi pénziár délelőtt 11 órától 1 óráig —

Hivatalos jelentés a horvátországi zavargásokról

Zágrábról jelentik: A horvát államvezető sajtóirodája hivatalos közleményt adott ki a horvátországi zavargásokról. A közlemény a következőket tartalmazza:

Julius 10-én egyes angol rádióállomások azt a hírt közölték, hogy július 14-én lázadás tör ki mindazon államokban, amelyek a tengely ellen harcoltak, de a villámháború következtében megszállás alá kerültek. Ezek a rádióállomások napokon keresztül felhívták a független Horvátország és a többi balkáni állam lakosságát, legyenek készenlétben és készüljenek fel a lázadásra, amelynek adott jelre július 14-én ki kell törni, de még július 14. előtt közölték, hogy a lázadás időpontját július 20-ra halasztották. Ezeknek a híreknek hatása alatt a keresztineci fegyvertábor foglyainak nagy része, mintegy nyolcvan, akik valószínűleg nem értesültek a lázadás elhalasztásának időpontjáról, fellázadtak. Egy részüknek sikerült kitörni a táborból, de a biztonsági közegek és a lakosság már a következő napokon elfogta őket, egy részük pedig a kifejlődött harcok során életét veszítette.

Julius 14. és 20. között az ugynevezett Kordunban, a Károlyváros és Sziszek közötti területen, valamint a Szana Urbász és Krbava megyékben

gyanus személyek tevékenykedését figyelték meg az erdőségekben. Július 20-án lövöldözéseket hallottak az erdőségekben és fegyveres bandák törtek ki, amelyek megtámadták a békés falvakat és halomra gyilkolták a lakosságot, gyermekeket és asszonyokat is, főleg katolikusokat és muzulmánokat. A bandák megromlaltak vasutvonalakat, távbeszélő és távíró vezetékkeket. A hatóságok rögtön megtették a szükséges ellenintézkedéseket.

A vizsgálat során megállapították, hogy a fent említett vidékeken szerb szabadsapatok, csetnikiek gyülekeztek. Ezek a jugoszláv hadsereg összeomlása után az erdőségekben bujkáltak. A csetnikeket a volt jugoszláv hadsereg fegyvereivel fegyverezték fel, volt jugoszláv tisztiek, lelkészek és a jugoszláviai kommunista párt volt vezetői vezették őket. A csetnikiek felhívták a szerb falvak férfi lakosságát, kövessék őket az erdőségekbe és ott felfegyverezték őket. Ezek a fegyveres bandák követték el a támadásokat a katolikus és muzulmán lakosság falvai ellen.

Ezek a bandák mindenütt vörös zászlók alatt léptek fel, vörös hadseregnek nevezték magukat. Röpcédulákat is terjesztettek, amelyekben általános lázadásra hívták fel a lakosságot és közölték, hogy a szov-

Az Újvidéki Kereskedők Egyesülete

(Levente utca 1 sz.)

szakképzett, kereskedelmi ismeretekben teljesen jártas **TITKÁRT** keres mielőbbi belépésre. Kívánatos a nálunk használatos három nyelvtudás. Az egyesület székházában komfortos 2 szobás lakást ingyen bocsát a titkár rendelkezésére. A fizetési igények, valamint az eddigi alkalmaztatás megjelölésével ellátott ajánlatok a fenti jelzett irodánkban adhatók le folyó hó 15-ig a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától 1 óráig.

jetorosz hadsereg már bevonult Zágrába és azonkívül megszállta Baryalukát és Horvátország többi nagyobb városait. A hazugságpropaganda eredményeként kisebb kommunista bandák, amelyek tagjait részben már elfogták és kivégezték. Zágráb közelében kisebb rongálásokat hajtottak végre a vasutvonalakon és bombákat dobtak az egyetemi hallgatók usztasa szervezetének tagjaira. Ezeket a kommunista és csetnikbandákat a katonaság és az usztasa körülzárták, miközben az általuk felbújtott lakosság visszahúzódtott házaiba vagy megadta magát. Megállapították, hogy a csetnikiek vezetőit a zsidók támogatták, egyúttal utasításokkal és hírekkel látták el őket. Megállapították továbbá azt is, hogy ezek az államellenes elemek azt a hírt terjesztették, hogy a kommunista és csetnikbandák tagjai a baráti olasz királyság hatóságaitól, illetve polgáraitól kapták a fegyvereket és ezek részéről támogatásban részesültek. Ezzel a hírekkel azt akarták elérni, hogy a kommunista és csetnikiek akciójához minél többen csatlakozzanak, másrészt elégedetlenséget kívántak szítani, hogy megzavarják a baráti viszonyt Olaszország és Horvátország között.

Ezzel kapcsolatosan hivatalos részről megállapították és hangsúlyozták, hogy ezek a hírek teljesen légből kapottak és az olasz hatóságok, valamint polgári személyek a legbátrósággal magatartást tanúsítottak Horvátország irányában. Ezért felhívják a lakosságot, hogy ezeknek a híreszteléseknek ne adjon hitelt és az ilyen hírek terjesztőit azonnal adja át a hatóságoknak.

Báró Bakách-Bessenyei György vichyi követ lett

Kvirináli követé Máriássy Zoltán eddigi ankarai követet nevezték ki

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó Khuen-Héderváry Sándor gróf rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a Vichyben működő magyar kir. követség vezetésére, valamint Franciaországra kiterjedő követi megbízása alól felmentette. Ugyancsak felmentette Villani Frigyes bárót a kvirináli magyar követség vezetésére alól. Kvirináli követé Máriássy Zoltán eddigi ankarai követet, vichyi követé pedig báró Bakách-Bessenyei György volt belgrádi követet nevezték ki.

Angol eredetű gyújtólapocskákat találtak a horvátországi csetnikieknél és kommunistáknál

Zágrábról jelentik: A horvát külügyminisztérium egyik hivatalos közleménye szerint az usztasa rendőrség a Velebit hegységben egy titkos kommunista rádió leadót és nyomdát leplezett le. A kommunista és csetnikbandák lefegyverzése alkalmával angol eredetű gyújtólapocskákat találtak, amelyekkel a kommunisták és csetnikiek fel akarták gyújtani a termést. Egyes községekben sikerült is a csetnikeknek több buza-nyitottat felgyújtani. A lelet bebizonyította, hogy az angolok támogatják a csetnik és kommunista bandákat és elősegítik terrorakcióikat.

Ragyogó kép a kezesében

és a homályos üvegen való egyidejű optikai élesreállítás párhuzamos tökéletességgel egyesül a Voigtlander Brillant-S fényképezőgépben.

Hogy ezzel a fényképezőgéppel milyen könnyen lehet szép és kifogástalan éles felvételeket készíteni, azt minden fotostúdióban készségesen megmutatják Önnek.

Kérjen ismeretlent fotokereskedőjétől, vagy a vezérképviselőtől, SOLC TESTVÉREK Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8., 29

Vegyen részt az ezévi 1500.- pengős Voigtlander BESSAPAN-F pályázaton.

12 db. órá cm. felvételeire.

Árak: P 156.- tól 240.- P-ig

Voigtlander BRILLANT S
opt. élesreállításal

A horvátországi német népcsoport helyzete

Zágrábból jelentik: A horvát külügyminisztériumban megbeszélést tartottak, amelyen a horvátországi német népcsoportnak a horvát néphez és horvát államhoz való jogviszonyáról tárgyaltak. A megbeszélésen dr. Lorkovics külügyminiszter elnökölt és azon résztvett dr. Susics testületügyi miniszter, Altgayer, a horvátországi német népcsoport vezetője, Kasche zágrábi német követ, valamint az egyes minisztériumok több kiküldöttje. Az értekezleten leszögezték azokat az alapfeltételeket, amelyek lehetővé teszik a horvátországi németek békés együttélését a horvátokkal.

Elsőrendű mentalevelet.
mentaszénát, ribizlilevelet és mindenféle más

gyógynövényt,
koriander-magot, borókát, borkövet, állandóan legmagasabb napi áron vásárol

Dr. Niklós gyógynövény-nagykereskedés
V. Vilmos császár ut 6
Budapest, Telefon 380-577

Höhullám Amerikában. Newyorkból jelentik: Egész középnyugaton, valamint a keleti partvidéken, beleértve Newyorkot is, rettentő höhullám vonult végig. A középnyugaton 40 fokot mértek árnyékban. A Newyork állambeli Brewster város környékén a hőséget követő felhőszakadás után, nagy ritkaságszámba menő természeti tűneménynek és pedig annál rendje és módja szerinti hőseségnek volt a lakosság tanúja. Rövid idő leforgása alatt olyan nagymennyiségű hó esett le, hogy a gyerekek az utcákon — akárcsak télen — vigan hógolyózhattak.

Elmarad a németek Ujvidékre hirdetett kerületi ülése

Spreitzer Sepp mérnök, a német népcsoport délbácskai tartományi vezetője dr. Basch népcsoportvezető utasítására rendeletet adott ki, amelyben a házi összejövetelek kivételével további intézkedésig betiltott minden gyűlést és felvonulást. A rendelet értelmében elmarad az augusztus 10-ikére kitűzött ujvidéki kerületi gyűlés.

A tartományvezető rendeletét a következő okokkal indokolta meg:

1. A gyűléseken tartott beszédek tévesen értelmezték.
2. A délbácskai németiség az

anyaországbeli németiséggel szemben, amelyre vonatkozik a gyűléstiltalom, nem kíván előnyben részesülni.

3. Az egyes magyar lapoknak azon híre, amely szerint a Verbászon augusztus 3-án megtartott és az Ujvidéken augusztus 10-ikén tartandó gyűlés hűségnyilatkozattal volt, illetve lesz egybekötve, nem felel meg a valóságnak. Nekünk nincs szükségünk ilyen hűségnyilatkozatok megtételére, mert a dunamenti németiség mindig állambű volt.

A BACSKAI NÉMETEK MEGÜNNEPELTÉK A PÉTERVÁRADI CSATA ÉVFORDULÓJÁT

Augusztus 5-én volt 225 esztendeje, hogy Szavojai Jenő főherceg hadai döntő vereséget mértek a törökökre Pétervárad közelében. A csata színhelyén a Vezir hegyen emlékmű örökíti meg az elesett, hősök emlékét. Az évforduló napján a bácskai német népcsoport népes küldöttsége elzarándokolt az emlékműhöz, hogy lerózza kegyeletét az elesett német hősök iránt. Az emlékmű megkoszorúzása után Hamm Ferenc képviselő mondott alkalmi beszédet, amelyben méltatta a hősi halottakat.

német küldöttség megkoszorúzta azoknak a német tiszteknek és katonáknak sírját, akik a husvétii harcokban a Szerémségben hősi halált haltak és jelenleg Karloca határában nyugszanak. Itt is Hamm Ferenc képviselő mondott emlékbeszédet. Beszédében a német népcsoportnak azt a szándékát közölte, hogy a karlocai hősi halottakat a Vezirhegyen temetik el a török elleni harcok hősei mellé.

A kelet-szerémségi németiség egybeként vasárnap, augusztus 10-én nagy kegyeleti ünnepséget rendez a Vezir-hegyen.

Posta utca 7. **PALLASZ MOZI** Posta utca 7.

Az UFA nagy háborús filmregénye:

BUVÁRHAJÓK NYUGATRA!

Buvárhajók és torpedórombolók harca. Hajókaravánok megtorpedozása a tenger modern romantikája, tengerészhumor, a ma háborújának megkapó filmregénye

Főszerepben: **Herbert Wilk, Josef Sieber, Vitti Rose, Ilse Werner**

Legújabb UFA és MAGYAR HIRADÓ!

Jegyekről ajánlatos elővetelben gondoskodni

Országzászlóavatás Bácsgyulafalván

Bácsgyulafalváról jelentik: Lélekemelő külsőségek keretében avatták fel vasárnap Bácsgyulafalván az országzászlót, amit az anyaországba elszármazott bácsgyulafalvaiak ajándékoztak a községnek.

Az ünnepség már szombat este elkezdődött, amikor ünnepélyesen fogadták az ünneplő községbe érkező vendégeket, akiket az állomás Lantos János plébános üdvözölt. Az állomásról a vendégek és a fogadtatásra megjelent lakosság a község háza előtti térségre vonult, ahol este zenés takarodó volt. Vasárnap reggel ünnepi szentmisét tartottak a plébániatemplomban, fél 11 órakor pedig megkezdődött az országzászló avató-ünnepség. A Himnusz elénekzése után Lantos plébános rendkívül hatásos beszédet mondott, amelyben elsősorban a lakosság közötti megértés és együttműködés szükségét hangsúlyozta. Kifejtette, hogy erre a szeretetteljes működésre főleg jelenleg van szükség, amikor a magyar honvédség a német haderővel együtt gigászi küzdelmet folytat a közös ellenség leküzdésére. A plébános

beszédét a Kormányzó és a honvédség elítélésével fejezte be. Utána Tóth Sándor szentendrei városi tisztviselő mondott avatóbeszédet, majd Hajnal Gyula községi elnök beszéd kíséretében átvette a zászlót, amit a Magyar Hízek egy hangjai mellett vontak félbőrcra. Ezután szavaltatok következtek, majd a Szólt eléneklésével végetért az ünnepség.

— „Török Bálint”. Szabadkáról jelentik: A szabadkai férfi cserkészcsapat vasárnap alakul meg. Ebből az alkalomból lelkes ünnepségeket rendeznek, amelyen Szabadkán és környékén kívül több anyaországi város is képviselteti magát. Az alakuló közgyűlésen résztvesz Szonday Sándor, a VIII. kerület szakképzőtisztje is, aki ismerteti majd a férficserkészcsapat célkitűzését is. A férfi cserkészcsapat a „Török Bálint” nevet fogja viselni. Az ünnepélyes alakuló közgyűlés után délután bankett lesz Palicson, amelyen résztvesznek az alakuló közgyűlésen résztvevő szegedi, pécsi, stb. kiküldöttek is.

HIREK

— **ÜGYELETES SZOLGÁLAT UJVIDÉKEN** augusztus 2-től 9-ig: ügyeletes orvos: dr. Bauer József, II. Rákóczi Ferenc-ut 7., telefon: 26—84. Ügyeletes gyógyszerárak: Grossinger, Mussolini-ut 30., telefon: 27—40 és Popovits, II. Rákóczi Ferenc-ut 124., telefon: 33—74. Mentők és tűzoltók: Andrássy-ut 12 sz. Telefon: 33—22.

— **Allamsegélyben részesülnek a horvátországi önkéntesek.** Zágrábból jelentik: A horvát kormány rendeletet adott ki, amely szerint a keleti határon harcoló horvát önkéntesek hozzátartozói államsegélyben részesülnek.

— **Német lektorátus a zágrábi egyetemen.** Zágrábból jelentik: A zágrábi egyetemen német lektorátust létesítettek.

— **Átadták a forgalomnak a varasdini drávahidat.** Zágrábból jelentik: A varasdini drávahidat, amelyet a háború alkalmával a jugoszláv hadsereg tagjai felrobbantottak, helyreállították és már át is adták a forgalomnak.

— **Súlyos szerencsétlenség Kanizsa közelében.** Szabadkáról jelentik: A szegedi fogadalmi templom bucsuja alkalmából a Délvidékről ezrek vándoroltak át az anyaországi Szegedre. Így Szabadka és Zenta, valamint más bácskai város és helységen kívül Magyarokányról is nagyon sokan mentek át Szegedre. A kanizsai zárandókat súlyos szerencsétlenség érte, amennyiben egy ló megbokrosodott, belefutott a tömegbe és Bolvári Piroksa, idős asszonyt elütötte, legázolta, más zárandókat pedig könnyebben megsebesített. Bolvári Piroskát orvosi ápolásban részesítik.

— **BÁCSGYULAFALVI HIREK.** A bácsgyulafalvi anyakönyvi hivatal adatai szerint július hónapban meghalt három férfi és négy nő, született három fiú és négy leánygyermek, házasságot kötött egy pár. — Kiss Ferenc 72 éves gazdálkodó az aratáskor a kaszával megsértette a lábát. Jelentéktelen sebet elhanyagolta, vérmérgezés lépett fel és ennek következtében meghalt.

— **Ujvidéki anyakönyvi kimutatás.** Ujvidéken július 28 és augusztus 4 között 9 fiú- és 14 leánygyermek született. Házasságot kötöttek: Valent János villamoskalauz és Béres Györgyné, Merts János nyomdászsegéd és Milutinovics Mária, Tomity Lyubomir m. hivatalnok és Schantz Mária, Lupák Árpád kazánkovács és Lévai Julianna, Klier Ferenc vasesztergályos és Horváth Mária, Vogl Radjivoj Rudolf post. hiv. és Teffe Valéria, Karaba István újságkihordó és Kiss Gizella, Török József gyárimunkás és Haasz Mária, Nagy Pál gyárimunkás és Vécei Erzsébet, Csabai András festősegéd és Hipik Mária, Frank Ottó banktisztviselő és Szabó Mária, Meszmann Miklós pékmester és Schmidt Katarina. Elhaltak Banzski József katona 29 éves, Miatov Teodora tanuló 12 (Boldogasszonyfalva), Forrai Jakab 1, id. Fürjes Mihályné 77, Malcsini Iván földműves 49, Biró Gáspár 3 (Bácsbadikfalva), Brancsik Istvánné 43 (Bácsföldvár), Maczeák Dániel 34, Márton János fuzsár 42 (Czegléd), Korell Ferenc fazekas 57, özv. Szerkesné Kiss Erzsébet 62 éves és Kiss Mária 1 hónapos korukban.

BÁCSFEKETEHEGYI HIREK.

Fries Henrik 48 éves bácsfeketehegyi lakos felakasztotta magát a lakásán. Mire a gyorsan előhívott orvosi segítség megérkezett, más csak a beállott halált konstatálhatta. — Dr. Dujmovics Ante bácsfeketehegyi községi orvost a bácstopolyai katonai parancsnokság felmentette a községi orvosi teendők ellátásától és községi orvosnak Dr. Giday Mihály orvost nevezte ki. Ugyancsak felmentette Dr. Dujmovics Ante orvost a szabadkai munkásbiztosító igazgatósága a bácsfeketehegyi kirendeltség vezetése alól és a munkásbiztosító kirendeltség vezetésével dr. Giday Mihály orvost bízta meg, akinek rendelője továbbra is a Kelemen-féle házban van. — A községi előljáróság nyomatékosan felhívja a lakosságot és a kereskedők figyelmét, hogy a község területéről semminemű gabonát vagy ennek örömlényét kiszállítani nem szabad, illetve csak hatósági engedéllyel lehet. — A községi előljáróság felhívja a gazdaközönség figyelmét, hogy aki a hét végéig csépl el gabonáját, az mindig a reakövetkező hét szerdájától kezdve kaphatja meg gabonalapját és vámörlési tanusítványát. Ugyancsak felhívja a figyelmet arra, hogy aki szegődményes, arató vagy cséplő rész vagy bármilyen egyéb cimen gabonát kap, annak gazdája illetve a cséplőgépmunkásoknak a géptulajdonos köteles kereseti kimutatást adni és azt a bennfoglalt adatok valóságának felelősségvállalása mellett aláírni. — Ismételten és nyomatékosan felhívja az előljáróság a lakásadók és polgárság figyelmét arra, hogy aki vendéget fogad be éjszakára, vagy szállást ad bárkinek, ezt a körlményt köteles hat óra alatt a község háza 2-es számú szobájában levő nyilvántartó irodájában bejelenteni, ahol az idegenek illetve a rokonlátogatásra vagy kereskedelmi ügyletek lebonyolítására ideérkező egyének is jelentkezni tartoznak. Aki a rendeletnek nem tesz eleget, magát és lakásadóját is kellemetlenségnek és büntetésnek teszi ki. — Nagy érdeklődés nyilvánul meg a bácsfeketehegyi vasárnapi országos vásár iránt, amelyre a felhajtás szabályszerű járulatlevéllel, vészmentes helyekről meg van engedve. Az eladókat felhívja az előljáróság, hogy szabályszerű iparigazolványukat okvetlen hozzák magukkal, mert aki ezzel nem rendelkezik, nemcsak eltávolítják a vásárról, hanem meg is bírságozzák. — Akinek vetőmagra van szüksége, azt sürgősen jelentse be a község háza 5-ös számú szobájában Pál Lajos tisztviselőnél. Akik pedig selyemhernyó tenyésztésére vállalkoztak, azok az igényelt hernyók átvétele végett naponta jelentkezhetnek Szabó Rumi Gyula megbízottnál. — A vallás és közoktatásügyi miniszter a bácsfeketehegyi állami elemi iskolához nevezte ki tanítókul Takács Lida tanítónőt a hódmezővásárhelyi állami elemi iskolától, Sipos Gizella tanítónőt a kaposvári állami elemi iskolától és Pukli Judit végzett tanítónőt. Mivel az illetékes miniszterium még két tanerő kinevezését helyezte kilátásba a bácsfeketehegyieknek régi vágya megy teljesebbé, hogy minden osztálynak meg lesz a maga tanítója és így megszűnik az egyes osztályok túlszűfolttsága és a tantestület munkával való túlterhelése. — A bácsfeketehegyi polgári magyar olvasókör ifjúsága augusztus hóban előadja Móricz Zsigmond nagyszerű színművét: *ÜLÉGY JÓ MINDHALÁLGIGÉ.* Az előadást nagy érdeklődés előzi meg, mert meglehetősen régen volt alkalma a közönségnek komoly, irodalmi értékű színdarabban gyönyörködni. Az egyes szerepeket a nyári vakációjukat itthon töltő diákok vállalták.

AUGUSZTUS 8

1919—1941

- 1919. ■ A szegedi kormány értesült, hogy Budapesten megalakult a Friedrich-kormány és mindjárt az a véleménye alakult ki, hogy a két magyar kormánynak egyesülnie kell s az erre vonatkozó tárgyalások vezetésével gróf Teleki Pált bízták meg.
- 1921. ■ Rigában aláírták a magyar-orosz hadifogolyegyezményt. Külön névjegyzékben felsorolt 400 elítéltnak megengedték az Oroszországba való kivándorlást, akikért az orosz kormány kiadja a visszatartott magyar tiszteket és polgári egyéneket.
- 1922. ■ Az adójavaslatok miatt Gaál Gaszton kilépett az egységes pártból és lemondott nemzetgyűlési elnöki állásáról.
- 1923. ■ Cuno német kancellár a birodalmi gyűlésen kijelenti, hogy Németország nem mond le passzív ellenállásáról, mert a franciák feltételei lehetetlenné tennék Németország talpraállítását.
- 1924. ■ Megjelent az új forgalmiadó rendelet.
- 1925. ■ A szászvárosi Kunn-kollégiumot a románok elkobozták. — A magyar-francia kereskedelmi tárgyalások eredményesen végződtek.
- 1927. ■ Életbe lépett a pénzügyminiszternek azon rendelete, melynek értelmében a legfontosabb élelmi cikkek forgalmi adója megszűnik. — Lausanneban megnyílt az egyházi világkonferencia.
- 1927. ■ Magyar-olasz kereskedelmi szerződés lépett életbe.
- 1929. ■ A román megszállás alatt levő Lupényban véres bányásztrájk zajlott le. A csendőrség indokolatlanul használta fegyverét; 32 halott.
- 1930. ■ Nemzetközi csillagász összejövetel Budapesten.
- 1931. ■ A hivatalos lapban megjelent az adóvédelmi rendelet.
- 1933. ■ Balbó olasz tábornok katonai légiraja elindult Newyorkból és megérkezett az Azori-szigetekre.
- 1934. ■ Meghalt Kuzmanek Herman vezérezredes, ki a világháború alatt a körülzárt Przemysl parancsnoka volt.
- 1940. ■ Bárdossy László romániai magyar követ átnyújtotta a magyar jegyzéket. — A magyar kereskedelmi küldöttség megérkezett Moszkvába. — Róma: »Béke csak úgy lehetséges, ha Magyarország ismét viszszerényeri az őt megillető helyét.« — Az angol csapatokat visszavonják Sanghajból. — Az olasz csapatok bevonultak a szómáliai Hargesiába. — Romániában az új törvény szerint három csoportba osztották a zsidókat.

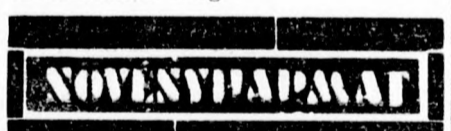
—O—S

— A magyarkanizsai Hadirokkant Egylet vezetősége értesíti tagjait, hogy a Hadiárva és Hadirokkant Országos Szövetsége augusztus 17-én délelőtt 9 órai kezdettel az egyesület helyiségében ujjalakuló gyűlést tartanak, melyre az összes hadirokkantakat és hadiárvaikat meghívja ezennel a vezetőség.

Gyomor-, bél-, máj- és anyagcserebetegék szívesen isznak reggelként felkeléskor egy-egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ennek hashajtó hatása gyors és biztos, igen egyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— Topolyai hírek. A kendervágás munkadíját a katonai parancsnokság egy tized részben vagy pedig holdankénti 55 pengőben állapította meg. — A községben megszűnt a harangozási tilalom és kedden megszólaltak a harangok. Esetleges légvédelmi riadó esetén a harangokat félre verik. — Az előljáróság közli a juhtartó lakossággal, hogy szeptembertől kezdve megindul Németországba a vágott juh szállítása. Kiszállításra csak hizott és nyírott juhek jöhetnek tekintetbe. Bővebb felvilágosítással Szücs községi tisztviselő szolgál a község háza 10. számú irodájában. — Az Iparos Daloskör enekkara Hoffmann Károly karnagy vezetésével megkezdte dalpróbáit. A próbákat hétfőn és pénteken este tartják a beltéri elemi iskolában. — A topolyai Sakkör vezetősége elhatározta, hogy augusztus hó végére szimultán sakkversenyre meghív egy anyaországbeli sakk mestert. Valószínű, hogy Maróczy Gézát, a világhírű veterán magyar nagymestert hívják meg.

— A magyarkanizsai ipartestület megkezdte az iparendelvények magyarrá való fordítását minden vasárnap délután 2 órától, valamint minden hétfőn délelőtt 10-től 12-ig és délután 2—6-ig.

— Temerini hírek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter több új tanerőt nevezett ki Temerinbe és a környező telep falvakba. A temerini polgári iskolához 2 tanárt és 4 tanárnőt, az elemi iskolához 6 tanítót és 7 tanítónőt, Hadikföldjére és Hadikvárra 1—1 tanítót és 2—2 tanítónőt neveztek ki. A kinevezett tanerők már el is foglalták állásukat. — A községi előljáróság felhívta a cséplőgéptulajdonosokat, hogy minden egyes kéve bevetésekor ügyeljenek arra, nincs-e a kévében gyűlékony anyag. Tűz esetén tizszer félreverik a harangot és kiteszik a toronyba nappal a vörös zászlót, éjjel a vörös lámpát. A légvédelmi riadót a harang állandó félreverésével jelzik. — Felhívják mindazokat, akik nemesített buzavetőmagot kívánnak beszerezni, jelenség be igényüket csütörtökön vagy vasárnap este a Gazdakörben. Ugyanott kell jelentkezni azon gazdafiuknak is, akik az adai gazdasági iskolába kívánnak iratkozni. — Juhász Mária moholyi asszonyt tyuklopáson érték. Megindult ellene az eljárás. — Az elmúlt héten Temerinben született kilencen, házasságot kötött egy pár, meghaltak Szücs Gáspárné 37 éves, Vulcsuk Ferenc 14 éves és Gozik Irénke 8 hónapos korukban.

Kolping — Marx

1848-ban Kölnből elindult két munkásmozgalom: a katolikus irányban Kolpingnak és vallástalan, romboló irányban Marxnak a vezetésével. A kolpingi mozgalom esz-köze a harc: támadás, keserűség, rombolás és az istentelenség terjesztése, míg a kolpingi mozgalom az Egyház által ajánlott fegyverekkel törekszik megoldani a szociális bajokat. A két mozgalom különbségét a személyek különbsége is meghatározza. Marx, zsidó ügyvéd, az örökké nyugtalan fajta, míg Kolping szegény családból származó pap, aki csodálatos módon megérezte a társadalom szociális betegségeit. Marx azt tervezte, amire az ő elgondolása szerint a világnak szüksége lesz. Kolping azt adta, amire saját tapasztalata szerint kortársainak ma szüksége van, melynek ő annyira hiányát érezte.

Uj világ kejt ki a marxizmus romjai felett. Régen lessük, várjuk és reménykedve vizsgáljuk ránk mosolygó arcukat. Földrengéskor, vulkánkitöréskor földrészek, szigetek süllyednek el és újak keinek a habokból, csupasz szirtjei a természet csodás munkája közben megtermékenyülnek, kiszövednek. E történelmi átalakulás vulkánjai az utolsó évtizedekben ontották magukból a sok lávát: ami baja, betegsége, szennye volt a társadalomnak; meg- rászák és sokszor összetörték kereteit nagy nemzeteknek, éppen úgy, mint kis családoknak és egyéni életeknek. Ennek a mérhetetlen szennynek eltakarításáért folyik most a harc: kipusztítani a Marx okozta betegségeket és felépíteni Kolping elvei szerint az új világrendet.

A társadalmi berendezkedés terén a liberális és szociális világ harcát látjuk magunk előtt. Reméljük, nem sokára lesz az a katasztrófa, megszűnik a lávaömlés és kihűlt folyamai felett új élet indul. Az európai országok népeinek lelke felszabadult a vallástalanság bilincséből, a vallási életben kiüresedett és mozdulatlanságba kövesedett, de a mai felszabadított orosz területek népei magukba zedik a keresztény eszméket, megindulnak Krisztus felé. Tömegek hányják le magukról a marxizmus vörös eszméit. Az orosz hadifoglyok tanuskodnak arról, hogy micsoda szédítő terror nyomta őket husz éven keresztül. A munkásömegek, csakis Kolping elvei alapján lehet boldoggá tenni: félre a terrorral, munkát, kenyeret adni és tisztességes életet biztosítani a dolgozó munkásosztálynak. Aki csak mindig osztani akar a másébol, az munkakerülő. Ezt az eszmét a győzelmes seregek most felszámolják. Imádkozz és dolgozz — ez a krisztusi parancsolat. A vörös csillag letűnik, a vörös remény szétfoszlik, mint a szappanbuborék. Ezt kívánja meg az új világrend. Kártyavárt lehet építeni, mint ahogy építettek az oroszok vörös vezetői, de a kártyavárakat ledöntik maguk a kijózanodott nemzetek fegyverei.

(*)

— BEFOLYÁSOLJA-E A PARADICSOM A RÁKBETEGETSÉGET? Az emberiség széles köreiben elterjedt tevédséget tisztázott most a német kutatás, ugyanis azt a sokak által elfogadott tényt, hogy a paradicsom a rák előidézője. Dr. Hans Auler a német Művészbajtársak Házában tartott beszédében kifejtette, hogy a paradicsom által előidézett sejtbeli elváltozások nem rákos természetűek, hanem egész ártalmatlan jelenségek, melyek csak ott lépnek fel, ahol paradicsomlevet a bőrbe fecskendeznek.

A rögtönbiráskodás kihirdetése

Még mindig vannak megtévedt emberek, akiket a rögtönítélő bíróságok szigorú ítéletei sem rettentenek vissza a rögtönítélő eljárás alá tartozó bűncselekmények elkövetésétől. Ezért a m. kir. déli hadsereg katonai közigazgatási csoport parancsnoksága szükségesnek tartja a rögtönbiráskodásra vonatkozó rendeleteket újból közzététetni azzal a nyomatékos figyelmeztetéssel, hogy a hirdetményben felsorolt összes bűncselekmények **KISÉRLETEI IS** rögtönbiráskodás alá esnek, de az alá esnek a tetteseken kívül **A RÉSZESEK IS**.

A m. kir. minisztériumnak a Honvédségi Közlöny 1941. évi 30. számában a honvédelmi miniszter úr 1941. évi július hó 1-én kelt 43.934/eln. 13—1941. számú körrendeletével közzétett 1941. évi június hó 30-án kelt 4870/1941. M. E. számú rendelete alapján, a Kbp. (1912. évi XXXIII. t.-c.) 437. §-a értelmében a rögtönbiráskodást az alább megjelölt bűntettekre kihirdetem, illetve kiterjesztem.

1. A felségsértés, hűtlenség, lázadás büntetése, ideértve a felségsértés és lázadás elkövetésére létrejött szövetséget és azok elkövetésére való felhívást is,

2. a lőfegyver, robbantószer, robbanóanyag (bomba, kezigránát, pokolgép, stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetése, továbbá az ily gyilkosság elkövetésére irányzott szövetségre,

3. a közegészség elleni büntetése (Btk. 315. §.),

4. gyújtogatás büntetése,

5. vízáradás okozásának büntetése,

6. vaspályákon, távirdán (távbeszélőn) vagy hajókon, illetve légi-járműveken, úgyszintén a villamosenergia fejlesztésére, vezetésére és elosztására szolgáló berendezéseken (tartozékain) elkövetett közveszélyű cselekmények büntetése (Btk. 434—436., 444. §., 1939. II. t.-c. 208., 209. §., 1931. XVI. t.-c. 61. §.),

7. a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló XL. t.-c. rendelkezéseibe ütköző „hatóságok, illetve hatósági közegek ellen felfegyverezve elkövetett erőszak büntetése”-re,

8. az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. III. t.-c. 1. §. 1. bekezdésében és 2. §-ában meghatározott büntetése,

9. a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekményekről szóló 1924. XV. t.-c. 1. §-ának 3. bekezdésében meghatározott büntetése,

10. a honvédelemről szóló 1939. II. t.-c. 203. §-ának 1. bekezdésében meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és megüresítése által elkövetett büntetése olyan értelemben, hogy e büntetett kezdeményezői és vezetői esnek rögtönbiráskodás alá (203. §. 3. bek.), ha azonban a büntetett a munka szándékos, hibás, vagy hiányos végzésével, vagy pedig rongálással követik el, a rögtönbiráskodás a kezdeményezőknél és vezetőknél kívül a tettesekre és részesekre is kiterjed,

11. a honvédelemről szóló 1939. II. t.-c. 204. §-ának 1. és 2. bekezdésében meghatározott, a honvédelem érdekében veszélyeztető rongálás büntetése,

12. a honvédelemről szóló 1939. II. t.-c. 205. §-ának 2. bekezdésében meghatározott, katonai vezetővel szemben elkövetett engedetlenség és tetteleges bántalmazás büntetése, végül

13. a légvédelmi készültséggel kapcsolatos elsötétítés, úgyszintén a légiriadó ideje alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés, súlyos testisértés, lopás és rablás büntetése,

14. és pedig ezeknek a bűncselekményeknek kísérlete és úgy a tettesekre, mint a részesekre (Btk. 69. §.) is.

A rögtönbiráskodás a kihirdetés napján és e naptól kezdődőleg elkövetett fent felsorolt bűncselekmények tekintetében azonnal hatályba lép az illetékes parancsnoki jogköröm alá eső valamennyi katonai és polgári egyénre.

Felhívok mindenkit, hogy a fentebb felsorolt bűntettek elkövetésétől annál is inkább tartózkodjék, mert

aki a kihirdetés után valamely, a fentebb felsorolt bűntettek valamelyikét elköveti, rögtönítélő eljárás alá kerül és kötélt által végrehajtandó

halállal bűnhődik.

Allomáshely, 1941. július hó 11-én.

ILLETÉKES PARANCSNOK.

Hirdetmény

A m. kir. kormány az 1941. évi második selyemhernyótenyésztésre az I. osztályu selyemgubó beváltási árához kilogrammonként 50 fillér pótdíj kifizetését engedélyezte. E szerint a f. évi augusztus hó elején kezdődő második tenyésztésből származó selyemgubó beváltási ára a következő:

I. osztályu kilogramja	2.50 P
II. osztályu kilogramja	1.— P
III. osztályu (hasznavehetetlen) kilogramja	—,10 P

A selyemhernyóért és a tenyész-

téshez szükséges kétfajta papírosért semmit sem kell fizetni. A selyemtenyésztésre vállalkozók mielőbb jelentkezzenek a községi selyemtenyésztési felvigyázónál (petekikeltőnél), akinek címét a község előjáróságánál megtudhatják.

Selyempetét a szekszárdi m. kir. selyempete kísérleti állomástól is lehet közvetlenül igényelni.

Budapest, 1941. évi július hó.

Magyar Királyi Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség.

Verkündigung des Standrechtes

Es gibt noch immer verführte Menschen, die auch nach den Verkündigung des Standrechtes noch immer bereit sind, unter Standrechtliche Verfahren fallende Verbrechen verüben. Deshalb haltet die Militärische Verwaltung der Südmee als nötig, die sich auf Standrecht beziehende Verordnungen wieder zu verlaublichen, mit dem strängen wiederholtem Aufruf, dass auch DER VERSUCH der in der Verkündigung bekanntgebenen alle Verbrechen unter den Standrechtverfahren fallen, und nicht nur die Täter, sondern AUCH DIE TEILNEHMER strängst verurteilt werden.

Im Sinne des mit Zirkularerlass vom 1. Juli 1941 Zl. 43.934/Pres 13-1941 im Amtsblatte der kgl. ung. Honvéd No. 30 aus dem Jahre 1941 verlaublichten Erlasses des kgl. ung. Ministeriums Zl. 4870/1941. M. P vom 30 Juni 1941 § 437 verkünde bzw. erstrecke ich das Standrechtliche Verfahren auf alle untenstehenden Verbrechen. Demselben unterliegen:

1. das Verbrechen der Majestätsbeleidigung, des Verrates und des Aufruhrs, die Verbindung zur Majestätsbeleidigung oder zum Aufruhr, sowie den Aufruf zur Begehung dieser Verbrechen inbegriffen,

2. das Verbrechen des Mordes und des mit Vorsatz verübten Todtschlages begangen mit der Schusswaffe, Sprengmitteln und Sprengmaterial (Bomben, Handgranaten, Höllenmaschinen etc.), sowie die Verbindung zur Begehung dieser Verbrechen,

3. das Verbrechen gegen die allgemeine Gesundheit (Stgb. § 315),

4. das Verbrechen der Brandlegung,

5. das Verbrechen des Verursachens von Überschwemmungen,

6. das Verbrechen gemeingefährlicher Handlungen (Stgb. § 434-436., 444., § 208., 209. des G. A. II. aus dem Jahre 1939., § 61 des G. A. aus dem Jahre 1931) verübt an Eisenbahnen, Telegraf- (Telefon-) Einrichtungen oder Schiffen, an Flugzeugen, sowie an den Einrichtungen (Zugehörigen) zur Entwicklung und Verteilung von elektrischer Energie,

7. das „Verbrechen der Gewalttätigkeit mit Waffen gegen Behörden bzw. amtliche Organe“, begangen im Gegensatz zu den Verfügungen des G. A. XL. aus dem Jahre 1914 über den strafgerichtlichen Schutz von Behörden,

8. die Verbrechen enthalten in §. 1 Alinea 1. und §. 2 des G. A. III aus dem Jahre 1921 über den wirksameren Schutz der staatlichen und gesellschaftlichen Ordnung,

9. die Verbrechen laut § 1 Alinea 3 des G. A. XV. aus dem Jahre 1924 begangen durch Herstellungs-, Aufbewahrung und Verwendung von Sprengmitteln und Sprengmaterial,

10. die Verbrechen begangen mit Erschwerung oder Hintanhaltung der ungestörten Arbeit laut § 203 Alinea 1. des G. A. II. aus dem Jahre 1939 und zwar in dem Sinne, dass die Anstifter und Leiter dieser Verbrechen dem Standrechte verfallen (§ 203 Alinea 3.), sollte jedoch das Verbrechen mit absichtlich fehlerhafter oder mangelhafter Arbeit, oder Beschädigungen verübt werden, ausser den Anstiftern und Leitern auch die Täter und Helferhefter dem standrechtlichen Verfahren unterliegen,

11. das Verbrechen laut § 204 Alinea 1. und 2. des G. A. II aus dem Jahre 1939 über die Landesverteidigung begangen durch die Intressen der Landesverteidigung gefährdende Beschädigungen,

12. das Verbrechen laut § 205 Alinea 2. des G. A. II. aus dem Jahre 1939 begangen durch Ungehorsam und tätliche Misshandlung gegenüber den militärischen Vorgesetzten, endlich

13. die Verbrechen des Mordes, des absichtlichen Todtschlages, der schweren körperlichen Verletzung, des Diebstahls und Raubes, verübt zur Zeit der Verdunkelung anlässlich der Luftschutzbereitschaft oder Luftschutzalarmes.

14. und zwar auch auf dem Versuch der Verübung dieser Verbrechen, gleichgültig ob als Täter oder Teilnehmer. (Stgb. § 69.)

Das Standrecht tritt am Tage seiner verlaublichung in Kraft, und zwar bezüglieh der oben angeführten strafbaren Delikte für alle in den Rechtskreis des zuständigen kommandanten gehörigen Militär- und Zivilpersonen.

Ich fordere Jedermann auf, sich der Verübung dieser Verbrechen zu enthalten, weil

jeder der nach der Verlaublichung eines der obangeführten Verbrechen begeht dem standrechtlichen Verfahren verfällt und

mit dem Tode durch den Strang

bestraft wird.

Standort, am 11. Juli 1941.

DER ZUSTÄNDIGE KOMMANDANT.

Horvátország rendezi külföldi követeléseit. Zágrábból jelentik: A horvát kormány rendelete értelmében az összes külföldi követeléseket, amelyek nem áruszállításból erednek, legkésőbb augusztus 31-én be kell jelenteni. Azok a vállalatok, amelyek tőkéje részben vagy egészben külföldi tulajdonban van, kötelesek ugyancsak augusztus 31-ig betérjeszteni tőkeviszonyukról szóló kimutatásukat.

Spanyolország jó gabonatermésre számít. Spanyolország a július közepéről származó hivatalos becslések alapján igen jó gabonatermésre számít. A várható terméseredményeket a szakértők közel 40 millió métermázsára becsülik. Spanyolorzágnak, mely a polgárháboru óta rendkívül súlyos élelmezési nehézségekkel küzd, Európa valamennyi országa közül talán a legnagyobb szüksége volt erre a jó termésre.

ОБЈАВА ПРЕКОГ СУЂЕЊА

Još uvek postoje zavedeni ljudi, koji se i pored strogih kazni prekih sudova ne ustručavaju izvršavati dela koja spadaju pod preki postupak. Stoga zapovedništvo Južne kr. upr. armije nalazi za potrebno da ponovo objavi naredbe, koje se odnose na preko sudovanje, s tim upozorenjem, da i pokušaji svih u objavi navedenih prestupa spadaju pod preki postupak, a isto tako sem prestupnika i saučesnici.

Na osnovu Naredbe broj 4870/1941. M. P. od 30-og juna 1941 godine objavljene sa cirkularnom naredbom gospodina Ministra domobranstva broj 43.934/prets. 13.—1941 od 1-og jula 1941 godine u 30. broju Domobranskog Glasila (Honvédségi Közlöny) Mađarskog kraljevskog Ministarstva u smislu 437. §-a V. K. P. P. (XXXIII. z. čl. iz 1912 godine) objavljujem, odnosno proširujem na доле означене zločine preko suđenja.

1. Na zločin uvrede veličanstva, neverstva, pobune, ovdje podrazumevajući i udruživanje postalo za izvršenje uvrede veličanstva i pobune, kao i poziv na izvršenje toga.

2. na zločin ubistva, i namernog umorstva učinjenog sa upotrebom metaheg oružja, eksplozivnog sredstva, eksplozivnog materijala (bomba, ručna granata, paklena mašina, itd.), nadalje na udruživanje sklopljeno u svrhu izvršenja takovog ubistva.

3. na zločin protiv javnog zdravља (315. § K. z.),

4. na zločin paljevine,

5. na zločin prouzrokovanja poplave,

6. na zločin opšte opasnog dela učinjenog na železnice, brzojav, (telefon), или лађу односно на vazduhoplovstvo, kao i na razvijanje električne energije, te na њезине уређаје (њезине припатке) који служе за вођење о раздеоу (434—436., 444. §. K. z. 208., 209. §. II. 3. чл. из 1939 године, 61. §. XVI. 3. чл. из 1931 године),

7. на „zločin насиља учињеног са оруђем против власти, односно против органа власти“ који се сукобљује о наређења XL. 3. чл. из 1914 године о казненорправној заштити власти.

8. на злочин установљен у 1. аLINEJI 1. §-а и у 2. §-у II. 3. чл. из 1921 године о правоснажнијој заштити државног и друштвеног реда,

9. на злочин установљен у 3. аLINEJI 1. §-а XV. 3. чл. из 1924 године о кривичном делу учињеним са производом, држањем и употребом експлозивног средства и експлозивног материјала,

10. на злочин учињен са отежавањем и осујећењем непрекидности рада установљеног у 1. аLINEJI 203 §-а III. 3. чл. из 1919 године о домобранству у томе смислу, да пократи и вође овог злочина падају под преко суђење (3. аLINEJA 203. §-а), ако међутим злочин учине са намерно грешним или мањкавим свршавањем посла, или пак са кварењем, преко суђење се проширује како на пократаче и на вође, тако и на кривце (они који су починили) и на саучеснике.

11. на злочин кварења који доводи у опасност интерес домобранства установљеног у 1. и 2. аLINEJI 204. §-а II. 3. чл. из 1939 године о домобранству,

12. на злочин непослушности и инzulтирања (делотворно дирати) учињеног према војном вођи установљеног у 2. аLINEJI 205. §-а II. 3. чл. из 1939 године о домобранству, на крају

13. на злочин убиства, намernog umorstva, тешке телесне повреде, крађе и отимања (разбојништва) учињеног за време смрачивања у вези са спремношћу заштите од vazдушних напада, као и за време vazдушне узбуне,

14. и на покушај кривичних дела досада набрајаних, како на кривце (починиоце), тако и на саучеснике (69. § K. z.).

Преко суђење ступа на снагу на дан објаве и почев од тога дана важи у погледу почињених горенабрајаних кривичних дела на сва војна и грађанска лица потпадајућа под мој надлежни заповеднички круг права.

Позивам сваког, да се од извршења горе набрајаних злочина утолико више уздржава, јер

ко после објаве почињи некоји злочин од горе набрајаних, пада под поступак преког суда и

кажњава се смрћу

спроведеном са вешањем.

Место станице, 11-ог јула 1941 године.

НАДЛЕЖНИ ЗАПОВЕДНИК.

Szerbiában be kell jelenteni az Egyesült Államok tulajdonát képező vagyont. A szerb nemzeti bank az amerikai Egyesült Államok Szerbiában levő vagyonának zárolása ügyében kiadott rendelettel kapcsolatosan felhívást bocsátott ki az összes részvénytársaságokhoz, szövetkezetekhez, amennyiben legalább 25%-ban olyan emberek befolyása alatt állanak, akik vagy az Egyesült Államok ál-

lampolgárai, vagy pedig állandó ottani lakosok, hogy augusztus 8-ig jelentsek be a cég, tulajdonosok, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok és más érdekelttek nevét, székhelyét, valamint azt, hogy mennyi érdekeltsege van a vállalatnál az amerikai tőkének. Közli a felhívás azt is, hogy a szóban forgó társaságok vagyonukkal csak a szerb nemzeti bank engedélyével rendelkeznek.

Objava prekog sudjenja

Još uvek postoje zavedeni ljudi, koji se i pored strogih kazni prekih sudova ne ustručavaju izvršavati dela koja spadaju pod preki postupak. Stoga zapovedništvo Južne kr. upr. armije nalazi za potrebno da ponovo objavi naredbe, koje se odnose na preko sudovanje, s tim upozorenjem, da i pokušaji svih u objavi navedenih prestupa spadaju pod preki postupak, a isto tako sem prestupnika i saučesnici.

Na osnovu naredbe broj 4870/1941. M. Pr. od 30 lipnja 1941 godine objavljene sa cirkularnom naredbom Gospodina Ministra domobranstva broj 43.934/prets. 13.—1941 od 1-og srpnja 1941 godine u 30. broju Domobranskog Glasila (Honvédségi Közlöny) mađarskog kraljevskog Ministarstva u smislu 437. §-a V. k. p. p. (XXXIII. Z. čl. iz 1912 godine) objavljujem, odnosno proširujemna dole označene zločine preko sudenje.

1. Na zločin uvrijede veličanstva, nevjerstva, pobune, ovdje podrazumevajući i udruživanje postalo za izvršenje uvrijede veličanstva i pobune kao i poziv na izvršenje toga.

2. na zločin ubistva i namjernog umorstva učinjenog sa upotrebom metaheg oružja, eksplozivnog sredstva, eksplozivnog materijala (bomba, ručna granata, paklena mašina, itd.), nadalje na udruživanje sklopljeno u svrhu izvršenja takovog ubistva.

3. na zločin protiv javnog zdravља (315. §. Kz.),

4. na zločin paljevine,

6. na zločin opće opasnog djela učinjenog za železnice, brzojav (te-

lefon) ili ladu, odnosno na vazduhoplovstvo, kao i na razvijanje električne energije, te na њезине уређаје (њезине припатке) који служе за вођење и раздеоу (434—436., 444 §. K. z., 208., 209. §. II. Z. čl. iz 1939 године, 61. §. XVI. Z. čl. iz 1931 године),

7. на „zločin насиља учињеног са оруђем против власти, односно против органа власти“ који се сукобљује о наређења XL. Z. čl. iz 1914 године о казненорправној заштити власти,

8. на злочин установљен у 1. аLINEJI 1. §-а и у 2. §-у III. Z. čl. iz 1921 године о правоснажнијој заштити државног и друштвеног реда,

9. на злочин установљен у 3. аLINEJI 1. §-а XV. Z. čl. iz 1924 године о кривичном djelu učinjenom са производом, држањем и upotrijebom експлозивног средства и експлозивног materijala,

10. на злочин учињен са отежавањем и осујећем непрекидности rada ustanovljenog у 1. аLINEJI 203. §-а II. Z. čl. iz 1939 године о домобранству у томе смислу, да пократи и вође овог злочина падају под преко суђење (3. аLINEJA 203. §-а), ако међутим злочин учине са намјерно грешењем, или манјкавим свршавањем посла, или пак са кварењем, преко суђење се проширује како на пократаче и на вође, тако и на кривце (они који су починили) и на саучеснике,

1. на злочин кварења који доводи у опасност интерес домобранства ustanovljenog у 1. и 2. аLINEJI 204. §-а II. Z. čl. iz 1939 године о домобранству.

12. на злочин непослушности и инzulтирања (djelotvorno dirati) učinjenog prema vojnom vođi ustanovljenog у 2. аLINEJI 205. §-а II. Z. čl. iz 1939 године о домобранству, на крају

13. на злочин ubistva, namjernog umorstva, тешке телесне повриједе, краде и отимања (razbojništva) učinjenog за vrijeme smračivanja у vezi са спремношћу заштите од vazдушних напада, као и за vrijeme vazдушне узбуне,

14. и на покушај кривичних djela досада набрајаних како на кривце (počiniocе), тако и на saučesnike (69. §. K. z.).

Преко суђење ступа на снагу на дан објаве и почев од тога дана вази у погледу почињених горе набрајаних кривичних djela на сва vojна и грађанска lica potpadajuća под мој надлежни заповеднички круг права.

Pozivam svakog, да се од почињенја gore набрајаних злочина утолико више уздржава, јер

ко poslije објаве почињи некоји злочин од gore набрајаних, пада под поступак преког суда и

кажњава се смрћу

спроведеном с вјећањем.

Мјесто службовања, 11-ог српња 1941 године.

НАДЛЕЖНИ ЗАПОВЈЕДНИК.

□ Karlsbad Németszág leglátogatottabb fürdőhelye. A német idegenforgalom hivatalos szerve a birodalmi statisztikai hivatal érdekes kimutatását közli az idegenforgalom ez év május havi fejlődéséről. Ez a kimutatás 65 nagyváros, 430 közép és kisváros, 1092 fürdő- és üdülőhely és 104 tengeri fürdőt foglal magába. Az idegenforgalomnak a háboru által előállott nehézségei ellenére az 1691 kimutatott üdülőhelyen a vendégek összejarszakázási száma 8,926.854. Ezen magas szám főrészesen a fürdő- és üdülőhelyek

összesen 5,070.507 éjszakával. Nagy-németszág összes fürdő- és üdülőhelyei közül leglátogatottabb Karlsbad fürdő 110.813 éjszakával. Második helyen áll Baden-Baden 99.872 és harmadik helyen Bad Nauheim 88.994 éjszakával. A szudétavidékek az idegenforgalomban való részvétele egyedül május hónapban 426.335 éjszaka volt. Karlsbadon kívül még Marienbad, Franzensbad, Teplitz-Schönau és a Szent Joachim sthal-i rádiumfürdő voltak a leglátogatottabb gyógyfürdők Németszágban.

Milyen pályára lépjek?

(NÉGY KÖZÉPISKOLAI VAGY ENNÉL ALACSONYABB VÉGZETTSÉGGEL.)

Az 1922. évi XII. t. c. végrehajtási rendelete az iparoknak három csoportját különbözteti meg: 1. képesítéshez kötött, 2. engedélyhez kötött és 3. szabad iparok.

A képesítéshez kötött iparoknak ismét két csoportja van: a nagyobb csoportot az iparigazolvány alapján, a kisebb csoportot az iparendély alapján gyakorolható képesítéshez kötött iparok alkotják. Ez utóbbiak tehát az iparüzés feltételei szempontjából egyformán esnek mind a képesítéshez kötött iparok, mind az engedélyhez kötött iparok csoportjára érvényes rendelkezések alá.

A törvény az egyes csoportokat így határozza meg: Az az ipar, amely kézműves jellegű fogva, vagy a munka természeténél fogva csak megfelelő szakképzés és hosszabb gyakorlat útján sajátítható el és amelyek gyakorlása a törvényben megállapított szakképzettséghez van kötve; képesítéshez kötött ipar.

Az az ipar, amelynek gyakorlása közszempontokból külön feltételek igazolásához kötött engedély elnyerésétől függ; engedélyhez kötött ipar.

Az olyan ipar, amelynek gyakorlása sem képesítéshez, sem engedélyhez kötve nincsen; szabad ipar.

Az egyes iparokat az illetékes minisztériumok átminősíthetik egyik csoportból a másikba. Az 1940-ig történt ilyen változtatásokat is figyelembevéve, az iparok a következőképpen vannak beosztva az egyes csoportokba:

1. Az iparigazolvány alapján üzemeltető képesítéshez kötött iparok ezek:

arany, ezüstműves, ékszerész, arany-, ezüst- és fémverő, ötvös; aranyozó; asztalos; automobiljavítás; bádigos, bérceplés, borbély- és férfifodrász; bőrdandós, bőrdíszműves, szíjgyártó, nyerges, kocsi-nyerges, kocsi-kárpitos; bronzműves, csillárkészítő; cég- és címfestő; csizmadia, cipész; cukrász (fagylalkészítő és cukorkafőző), keksz-, piskóta- és konzervkészítő; épületburkoló; esztergályos (a vas- és fémesztergályos kivételével); fazekas, cserépkályhákészítő; fegyverkovács, puskaműves; féhrneműkészítő; fémnyomó; fényképész és fényképnagyító; férfiszabó, fiuruha készítő; fésűs (szaruműves); fűzőkészítő, galvanizáló, galvanoplasztikus; gépi hurkoló; gombkötő és paszmányos; gubás és szűrszabó; gumijavító; hajóács; hangszerkészítő; kádár (bodnár, pintér); kalapos (de nem érve a női kalapkészítést); kaptafakészítő; kárpitos; kazán- és hajókovács; kefekötő és ecsetkészítő; kelme- és fonálfestő, vegytisztító; késes, kőszőrűs; kesztyű- és sérvkötőkészítő; kocsigyártó, bognár; kocsilámpakészítő; kosárfonó; kovács, szerző; számkovács; könyvkötő, doboz-, díszmű- és tokkészítő; köteles, hálokészítő; kozmetika; kötszővő; kutsinálók; lakatos; látszerész; mázó, fényező; mérlegkészítő; mészáros és hentes; mézeskalácsos és viaszöntő; molnár; mű- és aranyhímző, aszurozó, műszerész; nap- és esernyőkészítő; nemez- és szövetsapkakészítő; női divatlap készítő; női szabó és leányru-

Sportbelileg és lárs dalmilag is nagy egyesületlé építik ki az Ujvidéki Atlétikai Clubot

Vasárnap délelőtti nagy tagértekezletet tartanak

Az Ujvidéki AC szerdán este dr. Wagner Károly elnökletével választmányi ülést tartott, amelyen megvitatták az NB első osztályába jutott egyesületre váró teendőket.

Dr. Wagner Károly elnöki megnyitójában köszönetet mondott az UAC derék csapatának, amely a zöld gyepen fennállásának legnagyobb sikerét vivta ki s köszönetet mondott mindazoknak, akik most és a megszállás éve alatt lelkes és áldozatkész munkáikat, híveit voltak a kék-fehér egyesületnek.

Erre a munkára és támogatásra fokozott mértékben lesz szükség a jövőben, hogy a csapat bent is maradjon az NB első osztályában

és ne jusson a Kassai AC ismeretes sorsára. A feladatokat csak munkamegosztással lehet megoldani s ezért külön bizottságok alakultak a választmányi ülésen a csapat összeállítására, a pályaeépítésre, az anyagi ügyek intézésére, a mérkőzések rendezésére, tagok gyűjtésére, stb.

Az UAC vezetőségének az a célja, hogy ebben a nagy munkában ne csak a választmányi tagok vegyenek részt, hanem mindenki, aki bármely szerepkörhöz kedvet és rátermettséget érez. Ezért vasárnap délelőtti feltizenegy órai kezdettel a Botos-vendéglőben tagértekezlet lesz, amelyre ezúton hívják meg

az UAC valamennyi mostani és régi tagját, barátját, aki szerepet akar vállalni az egyesület munkájában.

Az NB csapatokra nagy anyagi terhek hárulnak s ezeket Ujvidéken még súlyosítja az a körülmény, hogy nincs olyan pálya, amely a mai magyar labdarúgás követelményeinek megfelelne. A volt Karagyorgye-pályát feltétlenül át kell alakítani, amihez az UAC részint a várostól, részint pedig a kultuszminisztériumtól fog nagyobb összeget kérni. Nagyobb összegre van szükség a csapat feljavítása, játékosok szerzése végett is, a gyűjtés már szép sikerrel folyik.

Ujvidék—Szeged városközi mérkőzés lesz Nagyboldogasszony-napján Ujvidéken

Megírta a Reggeli Újság, hogy a Szegeden székelő Alföldi Kerület vezetősége ajánlatot tett a D. M. K. Sz. sportbizottságának Alföldi Kerület—Bácska válogatott mérkőzés lejátszására. Az Alföldi Kerület csapatában Szeged, Csongrád, Kecskemét, Makó, stb. városok, a bácskai csapatban pedig a felszabadult terület legjobb játékosai kaptak volna helyet. Később úgy módosult ez a terv, hogy tiszta szegedi és ujvidéki válogatottat állítanak ki, mert az ilyen egysé-

gesebb csapatok nagyobb játékerőt képviselnek.

Igy kötötték le a Szeged—Ujvidék városközi mérkőzést, amelyet augusztus 15-én, Nagyboldogasszony-napján rendeznek meg Ujvidéken. Ujvidék színeiben a teljes UAC lép majd pályára, amelynek ez lesz az utolsó komoly erőpróbája a Szent István-napján kezdődő bajnoki mérkőzések előtt.

Az Ujvidék—Szeged találkozót, amely felszabadulásunk óta Ujvidék első városközi mérkőzése, nagy érdeklődés előzi meg.

hakészítő; órák; orvosi műszerész és ortopédgépkészítő; paplanos; papucsos; pipakészítő; reszelővágó; rézműves és ónozó; réz- és hangöntő; sokszorosító laskobrász; fametsző; sokszorosító gisz- és terakottaszobrász; sokszorosító- ipar; szappanos és gyertyamártó; szita- és rostakészítő; szobafestő; szűcs és szörmesapkakészítő; takács; tetőfedő; timár; üveges (de nem érve a vándoriparosok által nem érve a vándoriparosok által ültetett egyszerű ablaküvegezést); vas- és fémesztergályos; vasöntő; vésőműves és bélyegzőkészítő; zománcozó.

2. Az iparendély alapján gyakorolható képesítéshez kötött iparok a következők:

Építőiparok; fehérneműtisztítás; fogadó (szálló, pensió) ipar (ide-

nem érve a legfeljebb 10 vendégszobát fenntartó üzemekeket); vendéglő és kávéházipar; fogműves (fogtechnikus); gáz-, víz-, központi fűtészerező; gyógyáru-nyereskedés és drogéria; kéményseprőipar; mesterséges ásványvizetnek, gyógyszereknek és mérgeknek készítése (azoknak a szerkezetnek a kivételével, melyeknek készítése kizárólag gyógyszerezésnek van fenntartva); robbanószerek készítése és azokkal való kereskedés; szőrmés; villamosáramu (előtöltés, világítási, erőátviteli, elektrotechnikai stb.) berendezéseknek, azok részeinek, valamint villamos mérőeszközöknek felállítás, vezetékek létesítése, kapcsolása, javítása.

(Folytatjuk.)

AZ MLSZ FELHÍVÁSA

Utalással a Hivatalos Közlöny I. évi július hó 4-én megjelent 24. számában közölt felhívásunkra, újlag felkérjük az összes egyesületeink. Kerületeink, Játékvezetők Testülete és az Edzők Testülete elnökségeit, hogy hős halált halt tagjaikat az országos szövetség-nél, illetve az illetékes Kerületnél vagy Testületnél mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

E bejelentésnek tartalmaznia kell a hős halált halt nevét, az elhalálozás évét, valamint azt, hogy melyik harctéren történt az illető hős halála.

««(★★★)»»»

Rövid sport hírek

Németh Pál, az UAC játékosa, annak közlésére kért fel bennünket, hogy nem azonos azzal a Némethel, aki a múlt héten az agyonlőtt Szimin Milán Vojvodina játékos-sal kapcsolatban a lapokban szerepelt.

A Szent István Kupa második mérkőzésén a Gamma 2:2 arányban döntetlenül játszott az Elektromossal. A mérkőzésnek 10.055 nézője volt a Latorca-utcában.

Nagyvárad—Debrecen városközi atlétikai verseny lesz vasárnap Nagyváradon, az Erzsébetligeti-pályán.

««(IIII)»»»

A PINCÉDI SC IS JELENTKEZETT

A megszállás éve alatt Pincéden Janosik SC néven működött egyesület most Pincédi SC néven ismét működési engedélyt kapott a katonai parancsnokságtól s felvetelre jelentkezett az Országos Testnevelési Tanácsnál. Az OTT elfogadta a jelentkezést s így a Pincédi SC benevezte labdarúgó csapatát az MLSZ bajnokságába. A Pincédi SC az Alföldi Kerület ujvidéki alosztályába kap beosztást s ennek másodosztályú bajnokságában fog indulni. Így tehát az alosztály kilenc létszáma tízre emelkedett.

««(IIII)»»»

BOGESICS (SZVAK) TÖBBÉ NEM FUTBALLOZHAT

Az MLSZ egyesbirája most hozott ítéletet a szabadkai osztályozó mérkőzésen kiállított két játékos ügyében. Az ítélet Kopilovi-écsot trágár szavak használata és a játékvezető megsértése miatt egy évre, Bogesicset pedig

örökre eltiltotta a játéktól,

mert arculütötte az ellenfelét. Ezzel kapcsolatban a SzVAK-ra még külön 500 pengő pénzbírságot róttak ki.

A fenti szigorú, de indokolt ítéletet, amellyel az MLSZ kiírta a délvidéki futballból a balkáni szellemet, minden igazi sportember nagy megnyugvással fogadja.

««(IIII)»»»

Futball-eredmények

BÁCSKOSSUTHFALVA: Bácskossuthfalvai SC—Bácsfeketehegyi SK 8:3 (3:3). Barátságos mérkőzés. Játékvezető: Csákváry. Az első félidőben egyenlő ellenfelek küzdelmét hozta, azonban szünet után a feketehegyi csapat széjjelhullott s ennek tudható be nagyarányu veresége.

Harc a nyersanyagért

Irta: Súlyom Jenő I. hadnagy az óbecsei jár. kat. parnő segédtszije

(II. közlemény.)

A XX. század fémiparának hatalmas fellendülése is akkor kezdődött, amikor a kísérleti természettudomány és vegyészet behatolt a fémek belsejébe és megismerte egymáshoz való viszonyukat.

A kémiai tudomány vegyi eljárásokkal tökéletesítette a fémeket, fokozta hasznos tulajdonságaikat, sőt a kísérletek folyamán új fémeket, többek közt az ugynevezett könnyű fémeket fedezte fel.

Az egész repülőtechnika gyökere az átalakulása és a közlekedés ütemének rendkívüli meggyorsulása szoros összefüggésben a könnyű fémek feltalálásával és tökéletesítésével.

Se szeri, se száma napjainkban a kémiai uton előállított legkülönbözőbb keménységű fémeknek, rozsdamentes és szerszámacéloknak, melyeket főleg a fémiparban, a gépkocsis és a repülőiparban használnak fel.

A nikkel felhasználásával egészen új rendszerű mágnesacélokat sikerült előállítani, amely a távbeszélő és távíró technikában nélkülözhetetlenek. A mai tudomány egészen új utakat talált az acél és vas pótlására, sőt olyan alakot ad a vasnak, hogy ezáltal használható a precíz műszerek hajszálrugóira, s így értékük sokszorosan felülmúlják a drága fémek értékét is.

A kőolajat 1860 körül kezdik ki-termelni, 1937-ben a világ összes kutjaiból 278.000.000 tonna kőolajat aknáznak ki. Jellemző, hogy a legutolsó 18 év alatt háromszor annyi nyersolajat termeltek, mint a feltalálástól számított 61 esztendőben összesen. Ha így folytatják a kőolaj termelést, becslés szerint Románia kutja 12 év, USA kutja 17 év, Oroszorszáé 30 év, Perzsiáé és Iraké 57 év alatt s a többi ennek megfelelő idő alatt kiapad. Ez nem csoda, hiszen 1904 óta még a Britt birodalom tengeri hajói is olajfü-tésre rendezkedtek be s a világ hajóparkjából 9061 hajó 20.719.009 brutto reg. tartalommal volt eddig Anglia birtokában, 2857 hajó 11 millió 403.895 brutto reg. tartalom-mal USA birtokában, 1963 hajó 4.613.175 brutto reg. tartalommal Norvégia birtokában, 1473 hajó 2 millió 852.012 brutto reg. tartalom-mal Hollandia birtokában s ezzel szemben Németország, Olaszország és Japán 5.664 hajója csak 12 millió 497.361 brutto reg. tartalmu. Így könnyen megállapítható, ki tartja kezében s ki szállítja a világ nyers-anyagkészletét.

A kényeszerű szükség folytán Eu-rópa tengertől elzárt államai a ten-gerentuli behozatalt tehát egyrészt olyan áruk termelésével igyekeztek pótolni, amelyeket eddig nem ter-meltek, másrészt pótanyagokkal igyekeznek helyettesíteni az elma-radt árukészletet. E nyersanyaghi-ányban a szűkölködőket helyzetük készítette új szintetikus nyersanyag előállítására, s ezért a két hatalmi érdek versenyének tere így lett a nyersanyaggazdaság, s egyik legfőbb eszköze a kémiai tudomány.

Szénből előállított benzin pótolja a folyékony aranyat. S noha ez 3¹/₂-szer olyan drága mint a ter-mészetes kőolaj, mégis nagy áldás, mert a barnaszénből egyelőre kor-látlan mennyiség áll rendelkezésre, s a benzin képezi a mai háboru egyik legfőbb eszközét.

A hiányzó nyersanyagokat pótló műanyagok legtöbbször a szén képezi egyik legfőbb alapanyagát.

Szénből született meg a műben-zingyártás, a hatalmas festékipar, gyógyszeripar, azonkívül a találmá-nyok számtalan sorozata.

Köszén terméke a világítógáz, a szénhidrát, amóniák, kátrány és koks. Kátrányból terpentines kenő-olajokat készítenek, melyeket szige-telésre és nedvességnek kitett anya-gok megóvására használnak fel. Ki-vonták belőle a pámaolajkivonatot, melyet méz hozzáadásával szapan-ná sűrítettek. zt sósavval szétbont-va pálmaviaszt vagy stearint (gyer-tya) kapták. Az így készült gyertya már nem kormoz, lángja szagtalan, s jóval olcsóbb a viaszgyertyánál.

Különböző illatszerek, gyümölcs és virágromák is készülnek kátrány-ból.

A valamikor indigófaból előállí-tott kékfestéket ma már a kátrány adja, s a szén színeiből a szivár-vány színeit adó festékanyag a ké-miai tudomány forradalmát ered-ményezte. A kátrányból nyert szí-nek ragyogóak, tartósak, víz és nap-állók. Eleinte igen drágák voltak, tehát versenyképesek, ma már azonban az anilin az indigóbörze teljes összeomlását eredményezte.

Az anilin felfedezésével köz-vetve fontos szerep jut az emberi-ség legfélelmetesebb ellenségei, a ragályos kórok elleni küzdelemben, minthogy Koch a ragályos kórok mikroszkóp alá tett bacillusainak praeparátumait anilinnel festette meg.

Anilinnel állítják elő a tubercu-lint (tüdővész), a terbinint, melyet a malária gyógyítására kinin helyett használnak, továbbá a pyramidot és több áldásos gyógyszert.

(Folytatjuk)

NYILTTÉR

Érvénytelenné nyilvánítom az an-nakidei I. Aleksandar király nevű újvidéki fiu reálgimnázium által 1939 június 22-én részemre kiállí-tott és Zágrábban 1941. április ha-vában elvesztett érettségi bizonyít-ványomat.

Ujvidék, 1941. augusztus 6.
6503 DEVRNYA SZIMA

JUTANYOSAN VÁSÁROL üveg, porcellán, zománcedényt, konyha-felszerelési cikkeket, ajándék tár-gyakat, szentképeket, képkereteket, **MARTINKÓ ANDRÁS** üveg- és por-cellánkereskedésében, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 36. Telefon 34-64. 6091

Cimtáblák mérsékelt áron

műhelyében:
Ujvidék,
II. Rákóczi Ferenc út 35

APRÓHIRDETÉSEK

AMI JO, az sohasem drága a **KA-VA-DOM** komplett kávépótló-nak nincsen párja. 6288

LEVELEZÉS

MILO! Gyere rögtön haza. Szü-leid.

MILO! Vrtati se odmah kući. — Roditelji.

ALLAST KERES

TÖBB ÉVI gyakorlattal rendel-kező fiatal családós gépész gőzma-lomba, kendergyárba vagy más üzembe is elmenne. Cim: Latyák János, gépész. Ókér. 6540

MAGYAR GYORS ÉS GÉPIRÓ-NŐ önálló levelező és könyvelő né-met tudással, 4 éves praksissal ál-lást keres Leveleket „Budapest” je-ligére a kiadóba. 6558

ELADÓ

CSALÁDI HÁZ Szremszki Kar-lovcin 4 hold földdel eladó, vagy elcserélném. Érdeklődni: Ujvidék, Novák István, Pázmány Péter u. 5. 6480

8 H. P. DEUTZ MOTOR komplett favágóval eladó. — Cim: Ujvidék, Báthory 16, Tóth Béla. 6511

KÉT 9 HÓNAPOS tisztá angol-vérű importált Bergschier kan el-adó. Cim: Csányi András, Petróc. Házzszám 414. 6543

KIADÓ

KIADÓ a nádaljai határban 30 hold elsördendű szántóföld egy, eset-leg több évre is. Cim: Kovács La-jos, Bácsföldvár. 6482

KERESLET

FIATAL CIMFESTŐ segédet al-kalmazunk. Vidékiek is jelentkez-hetnek. Ajánlatokat »Reklam» jelí-gére a lap kiadójába kérünk. 6440

GAZDÁLKODÁSHOZ IS ÉRTŐ, lehetőleg gyermektelen munkás há-zaspár állást kaphat Tisma Gábor-nál, 1941. április 13 utca (volt Te-merini) 7 szám. 6506

SZOBA KONYHÁS LAKÁS el-lenében házmestert keresek. Cim: Ujvidék, Kramer Sándor utca 7 sz. 6545

PÉKINASNAK ERŐSEBB FIUT felveszek. Cim: Palics pék, Ujvidék, Dugonics András utca 27/a. szám. 6546

FŐVÁROSI nagy pénzintézet helybeli fiókja keres azonnali belé-pésre öskeresztény fiatal tisztvise-lőket német és szerb nyelvtudás-al. Jelentkezni délelőtti órákban, Ujvidék, Hitler utca 21. 6544

VENNÉK JOKARBAN LÉVŐ használt férfi kerékpárt. Cim: Ujvi-dék, Lövész u. 57. Lukács. 6538

BEJÁRÓNÓ FELVÉTELIK d. u. 2-től este 10-ig mosogatásra. „Mig-non” cukrászda, Ujvidék, II. Rákó-czi Ferenc ut 13 sz. Ugyanott egy jobbhabból való cukrász tanoncnak felvétetik. 6539

KERESKEDŐSEGÉD, fűszer és csemege szakmából, aki jobb üzlet-ben kiszolgált, felvétetik. Irásbeli ajánlatok Szántó János kávé és tea szaküzlet címére, Ujvidék, II. Rá-kóczi Ferenc 2. küldendők. 6518

FIATAL PEKSEGED azonnali munkára kerestetik. Cim: Fischer Péter pékmeister, Palánka. 6647

PERFEKT SZAKÁCSNÓ, minden házi munkában megbízható, komoly erő felvétetik. Érdeklődni: Hitler Adolf utca 12, a jobboldali üzlet-ben. 6519

JÓ KARBAN levő használt ké-rekpárt megvételre keresek. Cim: Ujvidék, Magyar utca 21 szám. Ci-pész. 6555

JÓRAVALÓ FIATALEMBER kugli-pályához állítgatónak azonnali felvétetik. Cim: Koth Viktor ven-déglő, Hunyadi utca 21. 6556

NAGYOBB VÁLLALAT keres könyvelésben és üzem-adminisztrá-cióban jártas tisztviselőket és tiszt-viselőket újvidéki, topolyai, bácskula-i és zentai telepekre. Ajánlato-kat eddigi gyakorlat és fizetési igé-nyek megjelölésével „Komoly mun-kaerő” jeligére a kiadóba kérünk. 6541

MODERN KONYHA- és előszoba-berendezést, csillárokat és 220 W porszívót keresek. Irásbeli ajánla-tokat a kiadóba kérek „Csillár” je-ligére. 6408

KÜLÖNFÉLE

PAPLANT készítenek pehelyből, gyapjuból és vattából. Ugy újak, mint régiek átdolgozását vállalom. Házakhoz is megyek. Bulyovcsics Béláné, Ujvidék, Magyar utca 53.

Csillárt

Lollitscher csillárüzemben vásárol-jon, Ujvidék, Alkotmány utca 29.

LEVELEZÉST, GÉPELÉST ma-gyar nyelven, óradijért is vállal gyakorlati levelezőnő, saját géppel. Ujvidék, Gróf Csáky István u. (Dub-rovácska) 11. 6491

OKMÁNYOK, beadványok szak-szerű pontos fordítása szerbről, né-metről magyarra. Gróf Csáky Ist-ván (Dubrovacska) utca 11. 6492

MAGYAR, NÉMET és zongora-órákat eredményesen tanítok cso-portokban is. Cim a kiadóban. 6547

HOGY LEHET A BÁCSKÁBAN KIFIZETNI A BÁNÁTI TARTO-ZÁST. Azok a bácskaiak, akiknek »Bánátban esedékes tartozásuk van a tartozást úgy fizethetik ki, hogy a megfelelő pengő összeget a Bács-kában befizetik, a Bánátban pedig az adós megkapja a megfelelő el-lenértéket dinárban. A pénzügyel-lyeten lebonyolítását az illetékes hatóságok engedélyezik. Érdeklődő» »Bánát» jeligére irjanak a kiadóba 6428

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Laptulajdonos: Andrée Dezső.
Előfizetés:
Egy óra 4.— pengő
Vidéken egy óra 3.—
Három óra 11.60
Vidéken három óra 8.—
Félévre 23.—
Vidéken félévre 16.—
Megjelenik naponta.